

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Doberdoba»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

primorski dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 126
66001 KOPER
8554 AA

Polnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 221 (11.637)

Trst, sreda, 21. septembra 1954

K spomeniku diviziji «Garibaldi»

Predsednik Pertini danes v Črni gori

Iz Titograda poroča
BOJAN BREZIGAR

TITOGRAĐ — Italijanski predsednik republike Sandro Pertini prispe danes na prijateljski obisk v Črno goro ob priložnosti odkritja spominske plošče italijanski diviziji «Garibaldi», ki se je z ramo ob rami borila z jugoslovanskimi partizani proti nemškemu okupatorju in domačim kolaboracionistom. Predsednik Pertini bo skupno s predsednikom predsedstva Jugoslavije Miko Špiljakom odkril spominsko ploščo, nato pa bo v Plevlji, kraju, kjer je bila ustanovljena divizija «Garibaldi», položil venec k spomeniku padlim v NOB. Pertini si bo med svojim dvodnevnim obiskom ogledal tudi nekatere znamenitosti Črne gore.

Kljub temu da gre za prijateljski obisk, bo del programa namenjen tudi političnim pogovorom, pri katerih bosta sodelovala zunanja ministra obeh držav Giulio Andreotti in Lazar Mojsov. Ti pogovori bodo neuradni, vendar pa pomembni tudi zato, ker bo tudi Andreotti prvič v Jugoslaviji odkar je zunanji minister. Pričakovati je torej, da bosta ministra poleg mednarodnega stanja pregledala tudi dvostranska vprašanja, ki še čakajo na rešitev. Prihod pred-

sednika Pertinija že drugič v Jugoslavijo — in tu je treba opozoriti, da ni Pertini kot predsednik republike dvakrat obiskal nobene druge

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po srečanju z Lamo, Carnitijem in Benvenuto Sestanek med Craxijem in sindikati ni še dal konkretnih rezultatov

RIM — Prvo srečanje z novim predsednikom vlade brzkone ni izpolnilo pričakovanj sindikata: niti od socialističnega Craxija niso Lama, Carniti in Benvenuto dobili tistih jasnih odgovorov, ki jih resnost trenutka, zlasti kar zadeva dramatično naraščanje brezposelnosti terja in ki so jih zmanjškali pri (menjajočih se) pristojnih ministrih. «Diplomatska navada» je sicer zahtevala, da so tudi

sinoči ocenili dveipolurni sestanek pozitivno, a zgolj glede «postopka», o katerem so se dogovorili, medtem ko bodo nekaj izvedeli o izbira vlade v gospodarski politiki šele čez nekaj tednov, ko bi moral že biti predložen proračun za prihodnje leto. Dogovorjeni postopki predvideva nadaljevanje razprave in pogajanj na treh ločenih nivojih in o treh temeljnih vprašanjih: ozdravitev držav-

nih financ in reforma družbene zaščite (brzkone z nadaljnimi klestenci); razvoj zaposlenosti, krizna področja in industrijski preustroj; politika dohodkov in davkov ter cene in tarife. Pogovore bodo vodili pristojni ministri, usklajeval pa jih bo proračunski minister Longo.

Na podrobne predloge, ki so mu jih izročili zastopniki enotne zveze CGIL-CISL-UIL (izredni sklad za zaposlitev mladih, izredni davek na premoženja) je Craxi načelno nakazal svoje zamisli o možnih posegih na šestih področjih ukrepanja. Najprej je navedel vodenje tržišča dela (nove norme o vajenstvu, «solidarnostnih pogodbah», reformo dopolnilne blagajne), ozdravitev državne industrije (izredni zakoni za področja v krizi, posebni načrti, ustanovitev «solidarnostnega sklada» iz delavskih plač), specifične pobude za zaposlovanje mladine (s pomočjo EGS in podpor zasebnim podjetjem). Omenil je tudi vlogo javnih investicij pri energetiki, železnici in velikih javnih delih, nov zagon gradbeništva (zlasti zasebnega) ter pospeševanje in usklajevanje vlade pri pridobivanju tujih naročil. V prihodnjih dneh bo Craxi začel s tem v zvezi vrsto posvetov z voditelji državnih podjetij. Na dejstva bodo morali torej sindikati še nekaj čakati.

Pertini o Jugoslaviji in Titu

BEOGRAD — Beograjska televizija je v ponedeljek objavila pogovor s predsednikom italijanske republike Sandrom Pertinijem, pred njegovim obiskom

Predsednik Pertini je povedal, da je vesel, ker bo prišel v Črno goro in se bo z nekdanjimi partizani spominjal dni, ko so se jugoslovanski in italijanski narodi junsko bojevali proti nacistom in fašistom. Povedal je, da je imelo odporniško gibanje na italijanskem severu takrat stike z Josipom Brozom Titom. Do nje so prihajali italijanski partizani in njihova sporočila.

Predsednik Pertini je z naj-

večjim spoštovanjem govoril o predsedniku Titu. Dejal je, da je nanj napravil zares močan vtis. Po njegovih besedah je Tito ustvarjal zgodovino jugoslovanskih narodov in Evrope. «Z njim sem izgubil zelo draga prijatelja, svet pa človeka, enega najuglednejših državnikov in borcev za mir.»

Italijanski predsednik je še poudaril, da so odnos med Italijo in Jugoslavijo izredno dobri in da so bile meje določene še v času Titovega življenja in jih priznavajo tako italijanski kot jugoslovanski narodi. (dd)

Začetek generalne skupščine OZN

NEW YORK — V vzdušju ostrih polemik zaradi sestrelitve južnokorejskega potniškega letala nad Sahalinom se je včeraj v New Yorku začelo 38. zasedanje generalne skupščine OZN. To bo prvič po skoraj 25 letih, da se ne bo udeležil sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko. Prav tako ne bo že tradicionalnega jesenskega

srečanja med voditeljema diplomacij obeh supersil. Vzroke vsega tega so znani: washingtonska administracija je namreč prepovedala Gromiku, da bi s svojim letalom prispel na newyorško letališče «Kennedy». Ne glede na vzroke tega sklepa so ZDA nedvomno prekršile sporazum iz leta 1947, v katerem so se nedvoumno obvezale, da

ne bodo «zvezne ali krajevne oblasti ovirale tranzita kateregakoli delegata na zasedanja OZN, ne glede na trenutne odnose ZDA».

Reaganova administracija se je torej izneverila svečanim obvezam, a kaj ko so blokovski interesi pomembnejši od danih obljub. V ZDA pa marsikdo že odkrito trdi, da je vse to le spretna Reaganova poteza v skorajšnji tekmi za obnovo mandata v Beli hiši. Vsekakor zaplet z južnokorejskim letalom zgovorno dokazuje, da se velisli le malo menita za izboljšanje medsebojnih odnosov, da jima je logika sile gibalo v mednarodnih odnosih.

Odsotnost Andreja Gromika pa ne bo zmanjšala pomena sedanjega zasedanja generalne skupščine OZN. Kot kaže so se voditelji držav in vlad množično odzvali pozivu Indire Gandhi, da bi generalno skupščino spremenili v «mini vrh» o najbolj perečih političnih in gospodarskih vprašanjih sveta.

Splošna razprava v skupščini se bo začela v ponedeljek z govorom predsednika Reagana.

NOV REPERTOAR SSG

V tržaškem Časnikarskem krožku je včeraj vodstvo Slovenskega stalnega gledališča predstavilo številnim prisotnim novinarjem in ljubiteljem repertoar SSG za letošnjo sezono. Predsednik gledališča Bogo Samsa in ravnatelj Mirslav Košuta sta spregovorila o težavah in tudi o umetniških ambicijah te naše pomembne u-

stanove. Po eni strani je tako res, da postajajo dolgovi in obresti zanje vedno večji; iz Rima pa prihajajo zaskrbiljujoče novice. Po drugi strani pa gledališče ne namerava «popustiti» na umetniški plati, kajti prav kvaliteta je najmočnejše orožje za premostitev težav.

Odločitev o Negrijevi aretaciji šele danes

RIM — Za bornih sedem glasov razlike je sinoči poslanska zbornica zavrnila komunistični in socialistični predlog o odložitvi sklepa o aretaciji Tonija Negrija do razsodbe na procesu «7. aprila». Poslanci bodo torej danes odločili, ali bo Negri ostal na prostosti, ali pa bo kljub izvolitvi za poslanca prestopil prag preventivnega zapora. Glasovanje je nedvomno presenetilo levico, ki je upala, da bodo števil-

nejši primeri laičnih in demokristjanskih poslancev, ki bi po svoji vesti nasprotovali direktivam strank. Vsa levica pa je bila predvsem besna na radikale, ki se niso «načelno» udeležili glasovanja in s tem preprečili odločitev kočljivega vprašanja na bolj primeren čas.

Vsekakor pa so včeraj poslanci z večino glasov odobrili sklep za sojenje Toniju Negriju.

R. G.

Deželna manifestacija zoper načrt Fincantieri

Danes dopoldne bo v Furlaniji - Julijski krajini štiriurna stavka kovinarjev v podporo zahteve, naj se načrt Fincantieri o preustroju državnega ladjedelstva umakne, namesto njega pa osnuje smotrni program okrepitve tega in z njim povezanih industrijskih sektorjev. Enotna sindikalna zveza FLM bo za to priložnost priredila ob 10.30 pred sedežem deželne sveta na Trgu Oberdan v Trstu protestno zborovanje, na katerem bo spregovoril član vsedravnega vodstva zveze Lattas.

Shoda se udeležijo delavstvo vseh obratov, ki jih načrt Fincantieri ogroža, tako Tovarne velikih motorjev (GMT) pri Boljuncu, Tržaškega arzenala Sv. Marka in trziške ladjedelnice Italcantieri. Delavci bodo v sprejeto obšli mestno središče, zbrali pa se bodo ob 9. uri na Svetjakovskem trgu (GMT), pred Lloydovim stolpom (TASM) in pred železniško postajo (ITC - uslužbenci trziške ladjedelnice bodo pripotovali v Trst s posebnim vlakom).

Tržaški župan Rossi je včeraj seznanil predstavnike sredstev množičnega obveščanja z rezultati pogovorov, ki jih je imel v Rimu s predsednikom holdinga Fincantieri Basilicom. Nocoj bo o problemu razpravljal miljski občinski svet.

NA IV. STRANI

Protest devinsko-nabrežinske uprave zaradi prepreditve govora župana na «Mittlelevropi»

Včeraj smo v našem dnevniku pisali, kako niso organizatorji srečanja o Mittlelevropi v Devinskem gradu dovolili, da bi župan devinsko - nabrežinske občine Albin Škerk pozdravil zbrano občinstvo. Ob tem dogodku se je izrekel na predvčerajšnji seji tudi občinski odbor devinsko - nabrežinske občine, ki je izdal naslednje tiskovno sporočilo:

«Občinski odbor je na svoji seji z začudenjem vzel na znanje, da je bilo županu, ki je bil povabljen na otvoritev srečanja Mittlelevrope v Devinskem gradu, onemogočeno spregovoriti v imenu občinskega odbora in pozdraviti prisotne. V tej zvezi izraža občinski odbor svoje globoko negotovanje za nezaljšanih dogodek.»

Od srečanja v devinskem gradu se je med tem odločno distanciralo tržaško gibanje Srednjeevropska omika. Naj zapišemo, da predstavniku gibanja in tržaškemu občinskemu svetovalcu Parovelu organizatorji niso dovolili slediti zasedanju. Gibanje je izdalo tiskovno sporočilo, v katerem pravi, da želijo organizatorji devinskega srečanja pod krinko znanstvenih raziskav dati duška političnim tezam, ki nimajo nič skupnega z modernimi zamislijo o Mittlelevropi.

Še odprto vprašanje odškodnin za razlastitve

RIM — Po dveh zaporednih zavrnitvah ustavnega sodišča, vlada še nima jasnih pojmov, kako naj bi rešila vprašanje odškodnin za razlastitve, ki že dolgo spravljajo v velike težave javne ustanove in v veliko negotovanja razlaščenec, ki ne vedo, koliko bodo sploh naposled prejeli za odvzete nepremičnine. Prav majhna tolažba je namreč včerajšnja napoved ministra za javna dela Nicolazzija, da so spet ustanovili neko komisijo, ki bo proučevala možne rešitve in jih posredovala vladi čez kake tri ali štiri mesece.

Vlada zopet v manjšini zaradi preveč odsotnih

RIM — Tudi Craxijeva vlada zaide v take zadrege, kot že mnoge prejšnje. Kljub solidni parlamentarni večini je včeraj ostala v manjšini v komisiji za delo poslanske zbornice, ki je zato zavrnila njen predlog o preureditvah letošnjega proračuna. Odsotni so bili pri glasovanju kar dva zastopnika PSDI, 4 od 5 socialistov, 7 od 16 demokristjanov in sam republikanski poročevalec, zaradi česar jih je 16 zastopnikov KPI, PDUP in MSI preglasilo. Glas je sicer le posvetovalen, a gre vsekakor za moralno klofuto.

● **Pertini**

NADALJEVANJE S 1. STRANI

države — predstavlja torej novo kvaliteto v italijansko-jugoslovanskih odnosih, ki je še zlasti dobrodošla v tem obdobju splošne politične in gospodarske krize v svetu.

Pričakovati je tudi, da bo na srečanjih med italijanskimi in jugoslovanskimi predstavniki govor tudi o vprašanju zaščite slovenske manjšine v Italiji. Tako jugoslovanska kot italijanska stran sta bili s tem večkrat seznanjeni. Pertini je že sprejel predstavnike slovenske manjšine in se bo z njimi verjetno ponovno srečal v začetku oktobra, ko dospe na obisk v deželno Furlanijo — Julijsko krajino. Prav tako pa je bil z manjšinsko problematiko seznanjen Andreotti, ki je bil še predsednik vlade. Upati je torej, da bo tudi sedanjí Pertinijev obisk v Jugoslaviji pripomogel k pospešitvi odobritve zakona za globalno zaščito Slovencev v Italiji.

□ BEOGRAD — Ob 40-letnici ustanovitve italijanske divizije NOV «Garibaldi» je predsednik predsedstva zveznega odbora ZZB NOV Jugoslavije Bojan Polak sprejel delegacijo Vsestranskega združenja italijanskih partizanov, v kateri sta bila Ilijo Muraka in Angelo Graziani.

Med razgovorom so opozorili na obojestransko in prijateljsko sodelovanje dveh organizacij. Sodelovanje temelji na tradicijah skupnega prostovoljnega boja italijanskih partizanov v enotah NOV Jugoslavije. Predsednik Polak je garibaldincema izročil medalji zmage. (dd)

Pomoč Karniji: 8 milijard lir

TRST — Včeraj so podpisali vladni odlok, s katerim so nakazali osem milijard lir za prve nujnostne posege v Karniji, ki so jo pred desetimi dnevi prizadele narasle reke. Znesek so dobili iz skladov civilne zaščite in bo služil predvsem za javna dela in za hidrogeološko bonifiko.

Medtem pa se v izboljšanih vremenskih pogojih nadaljuje delo pri obnovi prekinjenih prometnih vez.

Nenasilni protesti v zaporih

RIM — V znamenju «nenasilja» je v italijanskih zaporih v teku največji, a obenem najbolj miren protest v povojni italijanski zgodovini. Bolj kot strah pred morebitnimi protiukrepi jetniških direktij je taki obliki protesta (z gladovnimi stavkami in mirno nepokorščino) botrovalo prepričanje, da bodo zaporniki le tako vplivali na cel «paket» predlogov o reformi italijanskega jetniškega sistema.

Skorajšnja vladna seja o zaporniškem gradbeništvu je le prva postavka. Za jetnike so važnejši zakoni, ki jih pripravlja pravosodno ministrstvo, predvsem pa zakon o trajanju preventivnega zavora, ki naj bi dali italijanskim zaporom novo obličje.

Laične ženske obsojajo papeža

RIM — Odgovorne za ženska vprašanja pri laičnih strankah in v ženskem gibanju so najodločneje obsodile zadnjo papežovo obsodbo «tablete» in vseh sredstev za preprečevanje zanositve kot poskus vračanja v preživelo dobo, ki ne upošteva stvarnosti in ki povzroča krize vesti v sodobni ženski. «Papež dokazuje svojo neutrudnost v poskusu pomikanja nazaj kazalcev zgodovine,» je ogorčeno izjavila senatorka PSI Elena Marinucci, ki pa je obenem navedla, «kako ga ženske ne poslušajo in branijo svojo bodočnost.» «Če jih noče ločiti od Cerkve, je poudarila Marinucci, jih mora papež razumeti, ženske se bodo morda sedaj čutile bolj krive, a s spovedjo bodo dobile odvezo.»

Podobne besede obsodbe so izrekle odgovorne za ženska vprašanja pri PRI Paola Salmoni in Carla Mazzucca ter odgovorna pri Zvezi žena Italije (UDI) Ana Maria Guadagni, ki je obenem poudarila, kako je po zadnjih papeževih besedah ženska ponovno samo «sredstvo razmnoževanja».

Protest kmetov iz Italije do EGS

RIM — Predsednik Italijanske konfederacije kmetov Avolio je včeraj, na zasedanju vsestranskega sveta organizacije, potrdil potek «dolge poti» v Bruslju, ki se bo začela 6. oktobra v Veroni, od koder bodo odpotovale delegacije italijanskih kmetov v vse prestolnice EGS in nato priredile 8. oktobra manifestacijo v Bruslju za reformo kmetijske politike skupnosti.

Kljub očitnim spremembam po posegu ZDA Italijanska vlada proti umiku svojega kontingenta iz Libanona

RIM — Po očitni podpori ameriškega šestega brodivja eni od sprtih strani v libanonski državljanski vojni, ki se le naključno istoveti z libanonsko vlado, je v Italiji v teku široka politična razprava o umestnosti italijanske prisotnosti v sklopu mirovniških sil v Libanonu.

Po polemikah v strankarskih glasilih je včeraj razprava prešla v parlamentarno komisijo za zunanje zadeve in obrambo. Poleg Libanona so seveda razpravljali tudi o sahalinski tragediji, ki pa jo je kot pričakovano zasenčila libanonska. Uvodna poročila zunanjega ministra Andreottija in obrambnega ministra Spadolinija so bila seveda v znamenju umirjenega optimizma v možnost skorajšnje prekinitve ognja. Ob tem bi bila po njihovih besedah prisotnost italijanskega in drugih kontingentov nenadomestljiva. Ministra sta tudi vztrajala v trditvah, da se niso spremenili pogoji, zaradi katerih so poslali italijansko vojsko v Bejrut.

Po obeh poročilih je izčrpana razprava dokončno izluščila stališča posameznih političnih skupin: levičarji razen socialistov je za umik italijanskega kontingenta, vse ostale stranke pa vztrajajo, da se mora «mirovna misija nadaljevati».

Komunistični senator Bufalini je jasno povedal, da po torkovem ameriškem vojaškem posegu «ni več časa

za odložitve, za pobude, ki bi bile tako previdne in skrivnostne, če ne celo tajne, da ne bi imele nobenega učinka.» Za KPI je treba končno priznati, da se je položaj bistveno spremenil. Iz tega sledi, da mora Italija zavrniti Reaganova stališča in umakniti svoje vojske iz Libanona, razen v primeru, da ne bi dosegli takojšnje prekinitve ognja. Bufalini se je zavzel za nov pristop v libanonski krizi in predlagal razširitev mirovnega kontingenta na nevtrščene in nevtralne države pod okriljem OZN. Glede sahalinske tragedije je Bufalini ponovil obsodbe partije, je pa obenem navedel, kako zahodne sankcije proti SZ služijo le za še hušje diplomatske incidente.

Podobna, v marsičem pa celo ostrejša stališča do ameriške politike v Libanonu je izrekla neodvisna levica, ki poudarja, da mirovne sile služijo le majavemu režimu predsednika Džemajela, da ohrani svojo prozahodno in desničarsko oblast v državi.

Kot rečeno, so vsi ostali več ali manj podprli uvodna poročila in se zavzeli za nadaljevanje italijanske misije. Seveda so se v komisiji slišale tudi trditve, da je libanonske krize kriva le Sirija, posredno pa Sovjetska zveza. Nihče od strank večine pa ni izrekel besede obsodbe zaradi grobega ameriškega vojaškega vmešavanja v libanonski državljanski vojni.

Porabniki ugodno ocenili zamrznitev nekaterih cen

RIM — Odbor za zaščito porabnikov je ugodno ocenil sporazum, ki ga je minister za industrijo Altissimo sklenil s predstavniki organizirane prodajne mreže in katerega namen je brzdati naraščanje cen in torej življenjskih stroškov, predvsem pred božičnimi in novoletnimi prazniki.

Ministrova pobuda omogoča namreč tako nadzorovanje cen na vsem državnem ozemlju, kot tudi predvsem to, da bodo nadzorovane v prvi vrsti cene tistih izdelkov, ki so v poprečju najbolj iskani na tržišču. Ob tem pa Odbor za zaščito porabnikov opozarja na dvojno tveganje: kaj lahko namreč pride do pogostih kršenj sporazuma o zamrznitvi cen, ki sloni na samodisci-

pliniranju trgovcev, hkrati pa obstaja velika verjetnost, da bodo cene takoj po odmrznitvi sunkovito poskočile in tako hudo obremenile inflacijsko gibanje. Ti nevarnosti pa je po mnenju odbora moč odvrniti z okrepljenim nadzorom nad gibanjem cen tako na državni kot na krajevni ravni, medtem ko bi za odvrnitev druge nevarnosti minister lahko od proizvajalcev in trgovcev izdelkov z zamrznjenimi cenami zahteval periodične analize in predvidevanja o gibanju stroškov za njihovo proizvodnjo. Na ta način bi ob odmrznitvi cene 80 vrst blaga s seznama v sporazumu avtomatično prešle v ravnovesje stroškov in cen, kakršno bo vladalo skozi vse leto 1984.

NA POBUDO ZZB NOV

V skupščini SFRJ razprava o osebnih dohodkih funkcionarjev

BEOGRAD — Pobuda zveznega odbora ZZB NOV in zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja za ukinitve pravice funkcionarjev, da tudi po izteku mandata prejema osebni dohodek še tri ali celo šest let, je včeraj dobila podporo v skupščini Jugoslavije. Komisija za volitve in imenovanja je soglasno zavzela stališče, da je treba zakon o delu in pravicah delegatov oziroma funkcionarjev v federaciji, ki ureja ta vprašanja, ukiniti ali spremeniti.

Včeraj je bila zelo živahna razprava o tem vprašanju, ki je naletelo na velik odmev tudi v jugoslovanskem tisku. To je tudi razumljivo, če upoštevamo stabilizacijska prizadevanja družbe in prakso, da posamezniki, res je, da jih je le nekaj deset, prejema osebni dohodek, nimajo pa delovnega mesta oziroma delovnih zadolžitve. Komisija je tudi menila, da spremembe ne bi kazalo uveljavljati po skrajšanem postopku, temveč da je treba poiskati tudi prehodno rešitev za prizadete funkcionarje «iz rezerve». (dd)

Gibanje neuvrščeneh odločilno prispeva k iskanju miru in uveljavljanju načel OZN

NEW YORK — S slavnostno plenarno sejo so neuvrščene države proslavile dan neuvrščeniosti v spomin na 1. september 1961, ko so na svoji prvi konferenci v Beogradu položile temelje politike neuvrščeniosti in gibanja, ki zdaj združuje dve tretjini članic mednarodne skupnosti.

Tisto, kar so poudarili na plenarni seji, napoveduje glavne smernice delovanja neuvrščeneh na 38. rednem zasedanju generalne skupščine ZN. Začelo se je sinoči v ozračju nadaljnega zaostrovanja odnosov med velikima silama in povečani negotovosti za države v razvoju.

Zasedanju so poslali pozdravne poslanice predsednica indijske vlade Indira Gandhi, predsednika Etiopije in Laosa, bolivijski zunanji minister in zvezni sekretar za zunanje zadeve SFRJ Lazar Mojsov.

Ko je poudaril, da je postala politika neuvrščanja nenadomestljiv, neodvisen, neblokovski in globalni faktor za vzpostavljanje novih političnih in ekonomskih odnosov, temelječih na pravici in enakopravnosti, je Mojsov v svoji poslanici dejal, da najnovije zaostritve na svetu še bolj opozarjajo na vlogo in odgovornost neuvrščeneh pri iskanju rešitve za pereče mednarodne probleme.

Šef jugoslovanske diplomacije meni, da je zasedanje generalne skupščine ZN priložnost za nadaljnjo krepitev enotnosti in solidarnosti neuvrščeneh gibanja ter

njegov odločilen prispevek za izboljšanje sodelovanja in dialoga, da bi zgladili sedanji težaven mednarodni položaj ter okreplili vlogo svetovne organizacije.

Zborovanju neuvrščeneh se je obrnil tudi generalni sekretar ZN De Cuellar in opozoril, da ima dan neuvrščeniosti tokrat poseben pomen, saj ga slavimo neposredno ob zasedanju generalne skupščine ZN, ki se začne v ozračju oživljanja hladne vojne. Izrekel je priznanje neuvrščenu gibanju in njegovemu prispevku za širjenje ciljev ZN. Ko je dejal, da je širina gibanja dokaz trajne vrednosti zasnov, ki je bila določena pred 22 leti v Beogradu, je De Cuellar poudaril, da ima v tem trenutku gibanje osrednjo nalogo — ne dovoliti, da bi sence sedanjih konfrontacij zatemnile vizijo njegovih ustanoviteljev.

Gibanje neuvrščeniosti je nosilec večstranskega obravnavanja, brez katerega ima iskanje rešitev za sedanje svetovne težave le malo upanja za uspeh. Vpliv neuvrščeneh je vir moči za ZN, je izjavil generalni sekretar in pozitivno ocenil indijsko pobudo, da bi šefi držav in vlad na tem zasedanju ZN skupaj proučili svetovne probleme.

Peres De Cuellar je mnenja, da zaradi razmer na svetu ne kaže gojiti nerealnega upanja. Po njegovem mnenju bi bilo zelo pomembno, če bi prišel na tem zasedanju do izraza duh zmernosti in popuščanja, ki je značilen za načela neuvrščanja. (dd)

Delavci branijo službo

Delavci železarne «Terni», ki jim grozi brezposelnost zaradi nameranih odpustov državne službe so odšli protestirat na Trg Republike v Rimu (AP)

Edinstven primer združitve redne vojske in partizanske gverile

Nastanek in delovanje divizije «Garibaldi»

TITOGRAD — Nastanek in delovanje divizije «Garibaldi» je verjetno edinstven primer združitve redne vojske in partizanske gverile. Ob kapitulaciji Italije sta bili na območju Črne gore dve diviziji gorske pehote in artiljerije, «Venezia» in «Taurinense»; skupno sta šteli več kot 20 tisoč mož. Kapitulacija Italije za ti dve diviziji ni pomenila predaje Nemcem kot marsikje drugje; Italijani niso hoteli sprejeti nemških povelj in že 9. septembra je prišlo do prvega oboroženega spopada med neko nemško in neko italijansko enoto. Medtem pa je poveljstvo poskušalo navezati radijski stik z Italijo in nekaj dni kasneje je iz Brindisija prišel ukaz: «Ne predajte se, vztrajajte!»

Nemci so na to povelje reagirali najprej tako, da so 10 dni italijanske enote obmetavali z letaki, s katerimi so vojake pozivali, naj se predajo, naj izročijo orožje Nemcem in naj se napotijo proti obali, od koder jih bodo popeljali na

zaj v domovino. Po drugi strani pa so na Italijane pritiskali partizani, saj je bila konec koncev italijanska vojska kljub vsemu še vedno okupatorska. Treba se je bilo torej odločiti. In po širokem posvetu je padla odločitev: «Borili se bomo proti Nemcem.»

Po tej odločitvi so Nemci sprožili veliko ofenzivo proti diviziji «Taurinense», ki je delovala na območju Berama, današnjega Ivanograda. Italijanska enota se je umaknila v gore, utrpela pa je velike izgube. V tem času so se Italijani avtonomno borili proti Nemcem, kajti stanja niso dobro razumeli in nekateri so se celo opredeljevali za pridružitve četniškim enotam. Kaj kmalu pa so spoznali kakšno je resnično stanje in so ugotovili, da so partizanske enote edina res osvobodilna vojska. Tako sta se diviziji «Venezia» in «Taurinense» (razen majhnega števila fašistov, ki so se pridružili Nemcem) združili in 2. decembra 1943 v Pielvi v severozahodni Črni gori ustano-

vili divizijo «Garibaldi». Sestavljale so jo tri brigade in ena artiljerijska skupina. Divizija je delovala na območju Črne gore, nekajkrat pa tudi izven, v Srbiji, vse do marca 1944. Sodelovala je pri osvoboditvi Cetinja pa tudi pri zaščiti Titovega generalnega štaba. V boju je padlo 4 tisoč italijanskih vojakov.

V zvezi z dejavnostjo divizije «Garibaldi» je treba poudariti, da je le-ta dosledno nastopala kot oddelek italijanske vojske, pa čeprav je bila tesno povezana z jugoslovansko osvobodilno vojsko. Prejemača je orožje, hrano in opremo, predvsem pa zdravila tudi iz Barja in Brindisija ter so italijanski piloti veliko tvegali, da so zagotovili te dobave. Prav v tem avtonomnem nastopanju je posebnost divizije «Garibaldi» in njen pomen ne samo za Črno goro, ampak tudi za poznavanje resnične vloge, ki so jo imeli nekateri oddelki italijanske vojske po kapitulaciji Italije.

BOJAN BREZIGAR

Čeprav na vojni fronti v Libanonu vlada navidezno zatišje

Džumblat zagrozil, da poišče nove zaveznike Ameriške enote streljale na sirske postojanke

DAMASK — Ako se bo vmešavanje ameriških vojnih pomorskih enot nadaljevalo in preprečilo družom osvoboditve Suka el Gharba, nihče ne bo mogel preprečiti zaveznitve družov s Palestinci ali drugimi silami, je včeraj zagrozil šef progresistične libanonske socialistične stranke Džumblat.

Džumblat je te besede izrekel na tiskovni konferenci v Damasku, ki je sledila srečanju z glavnim voditeljem oporečniškega krila znotraj palestinske organizacije Nimrom Salehom. Džumblat je dejal, da so bili njegovi vojaki prisiljeni zapustiti neko svojo postojanko zaradi intenzivnega ognja ameriškega VI. brodivja. Po drugi strani pa je Nimr Saleh izjavil, da po intervenciji ZDA Palestinci ne bodo križem rok: «Mi ubogamo poveljem fronte za nacionalno rešitev in Džumblatu» ter pripomnil, da ni iskal stikov z Arafatom kajti to je «končan človek».

In topovi ameriških vojnih ladij so se spet oglasili prejšnjo noč, ko so obstreljevali sirske postojanke na libanonskih planinah. Odmev salv je bilo razločno slišati tudi v Bejrutu, vojni glasnik ZDA pa o tem ni hotel črhiniti niti besedice. Sicer pa vlada na fronti, kjer se bijejo družni in libanonska redna vojska nevarno zatišje. Vsekakor pa pričakujejo v naslednjih urah ofenzivo Džumblatovih pristašev in njegovih palestinskih zaveznikov.

Iz Bele hiše pa je prišla vest o novem sporazumu, ki naj bi omejeval gibanje ameriških marinsov v Libanonu, čeprav podaljšuje njihovo prisotnost za nadaljnjih 18 mesecev. Sovjetski predstavnik Jurij Pankov, ki se te dni v Rimu udeležuje nekakega mednarodnega kongresa, pa je izredno ostro napadel prisotnost multinacionalnih enot v Libanonu, ki naj bi igrale negativno vlogo: «Predvsem pa soudeležba ameriške vojske, ki napada progresivne sile in Palestince, zna razširiti vojno tudi na druge države in je velika grožnja za mir».

Prizor iz Libanona: bolničarji so pravkar prinesli v zasilno ambulanto ranjenega vojaka (Telefoto AP)

Habreja skrbi mir na čadski fronti

BAMAKO — Ministri čadske vlade v teh dneh obiskujejo razne afriške prestolnice, kjer državnikom izročajo poslanice predsednika Hisena Habreja in jih seznanjajo s stališči N'Djamene do mrtve točke, na kateri se trenutno nahaja kriza v Čadu.

Vlado Hisena Habreja namreč najbolj skrbi mir, ki je zavladal na čadski fronti med obema glavnima nasprotnikoma, Libijci in Francozi, ki se le od daleč motrijo in drug drugega vohunijo, medtem ko država postaja dejansko vse bolj razdeljena na dve polovici. Habre s svojo potezo računa na to, da bi afriške voditelje pričel, naj na bližnji afriško-francoski konferenci v Vitellu pritisnejo na Francijo, da bi aktivneje posegla v čadski spor. Francoska prevladnost in molk na diplomatski ravni vlado v N'Djameni očitno hudo moti, po čemer gre sklepati, da je od v Čad podslah francoskih padalcev in vojaških strokovnjakov pričakovala mnogo več kot zgolj pouk v ravnanju z orožjem.

Zmrzal v odnosih med Egiptom in Izraelom

KAIRO — Pet let po camdavidskem objemu Jimmyja Carterja, Anvara El Sadata in Menahema Begina, na svetovni politični sceni ni več nikogar od trojice. Zadnji, Begin, je z nje odšel prav te dni, za seboj pa pušča vtis, da je dokončno razpadel tudi ta «zakon po sili», medtem ko vsakdanja zbadanja in spori med otroki, ki so se rodili v njem, vodijo k razhajanjem, katerih dokočne posledice ni lahko predvideti. Reagan, ki je navdušeno sprejel vlogo naslednjega varuha v tej družini, se na vse kripilje trudi, da bi proces ohlajevanja ustavil vsaj malo nad ničlo, a mu pri tem čas in pozornost vse bolj jemljejo tisti, ki so že zdavnaj zdrknili pod mejo zmrzovanja.

Znano je, da je Egipt že pred letom vpoklical svojega veleposlanika iz Tel Aviva, predsednik Mubarak pa ni sprejel vabila za povračilni obisk v Izraelu. Vsakodnevnih «incidentov» med državama je na pretek, najnovejši pa ima za protagoniste deseterico izraelskih turistov, ki so se kopali in lovili na obalah Eilata, kjer jih je egiptovska policija skupaj s graničarji s Sinaja polovila in zaprla z obrazložitvijo, da so «kršili egiptovske teritorialne vode». Primer je zbudil žolčno razpravo o širini morskega pasu, saj Egipčani Izraelcem ne dovolijo prekoraciti več kot dvesto metrov od njihovega morskega žepa, trdeč, da se naprej začnajo njihove teritorialne vode. Izraelci pa trdijo, da je prav vseeno, kako je širok ta pas, saj

gre le za vihar v kozarcu vode, bistvo problema pa je čisto drugje: gre le še za dodaten dokaz zamrznitve vseh dogovorov o normalizaciji medsebojnih odnosov, podpisanih v sencj campdavidskega sporazuma.

Tako mnenje potrjuje tudi izjavi dveh visokih egiptovskih voditeljev. Zunanji minister Butros Gali je dejal, da naslednika egiptovskega veleposlanika v Tel Avivu še niso določili, in da zaenkrat ne pride v poštev noben obisk kakega egiptovskega ministra v Izraelu. Le dva dni kasneje pa je bil vodja egiptovske diplomacije Kamal Hasan še odločnejši, saj ni dopustil niti najmanjšega upanja za normalizacijo odnosov na relaciji Kairo - Tel Aviv, vse dokler se izraelska vojska ne bo povsem umaknila iz Libanona in dokler ne bo Palestincem omogočeno ustvariti lastno avtonomijo na Zahodni obali in v Gazi.

Tako zamrzovanje odnosov med Egiptom in Izraelom vse bolj oddaljuje izgleda za mir v sencj sporazuma, katerega podpisnikov na svetovnem političnem prizorišču ni več in ki je enega od njih, Anvara El Sadata, po mnenju mnogih, stal celo glavo. Vse več je tudi možnosti, da nekatere izjave o potrebi po normalizaciji odnosov ostanejo brez vsakršnega odmeva, če niso kristalno jasne do najmanjše podrobnosti, ne glede na to, če so bile podane skrajno politično previdno, kot je to storil Kamal Hasan, ali pa naravnost, kot je ravnal Butros Gali.

NATO razpravlja o novih predlogih ZDA za ženevska pogajanja

BRUSELJ — V belgijskem glavnem mestu se je v ponedeljek zvečer sestel posebni posvetovalni urad NATO, ki preučuje potek ženevske konference o evroizstrelkih ter načrtuje nadaljnjo strategijo. Čeprav v krogih NATO sploh niso hoteli spregovoriti o vprašanjih, ki jih je urad obravnaval na sestanku, številni opazovalci in komentatorji menijo, da je bilo srečanje uvod v nove ameriške predloge glede ženevskih pogajanj. Domnevo potrjuje tudi dejstvo, da je v teh dneh prišlo do zelo pogostih in tesnih posvetovanj med zahodnimi zavezniki. Že omenjeni posebni urad se je sestel večkrat, predsednik Reagan je izmenjal pisma z voditelji držav, članic zahodnega zaveznitva, vodja ameriške delegacije na ženevskih pogajanjih Nitze je obiskal marsikatero prestolnico.

Po vesteh iz novinarskih krogov, ki jih diplomati doslej niso demantirali, naj bi predlog ZDA v bistvu predvideval delno namestitvev evroizstrelkov, če bi SZ zmanjšala na 100 številu svojih SS 20. V zameno pa bi bile ZDA bolj prožne glede števila sovjetskih raket na azijskih tleh.

Ministri deseterice o finansiranju v EGS

BRUSELJ — Na posebnem ministrskem sestanku evropske deseterice, posvečenem globoki preosnovi komunitarnih struktur, ki naj bi omogočila kvaliteten skok evropske integracije, zastopata Italijo zakladni minister Giovanni Goria in minister za koordinacijo evropske politike, Francesco Forte ter podsekretar v ministrstvu za zunanje zadeve, Mario Fioret.

Minister Goria je v svojem posegu dejal, da povečanje rezerv za finansiranje komunitarne politike ni proračunsko temveč politično dejanje, katerega namen je podpreti najbolj kritične sektorje, kot so energetski, raziskovalni in tehnološki, uresničevati pa ga gre vzporedno z razširitvijo EGS na Španijo in Portugalsko. Več denarja za komunitarno politiko tudi ne sme biti posledica, temveč izhodiščna točka za izravnavanje bilančnih neravnovesij v posameznih državah, članicah evropske skupnosti. Goriu stališče je naletelo na široko soglasje navzočih delegacij, z izjemo Britancev in Zahodnih Nemcev, ki zahtevajo obratni postopek in govori-jo celo o neki «varnostni mreži», ki bi predpisovala omejitve za višino primanjkljajev posameznih držav.

Francija preosnovala elektronsko industrijo

PARIZ — Francoska vlada je odobrila načrt o preosnovi državne elektronske industrije, ki predvideva razdelitev vlog med koncernoma Thompson in CGE. Telekomunikacijski sektor pa bodo zaupali novemu holdingu, kateremu bodo zagotovili naročila državne poštnice in telefonske službe.

Po načrtu, ki ga vlada mora sicer še preverjati s sindikati, si bosta koncerna razdelila tržišče: Thompson bo imel proizvodnjo za vojsko in kuhinjske stroje, CGE pa proizvodnjo kablov in električnih žic.

Brezposelnost v ZDA

WASHINGTON — Skupina poslanecv demokratske stranke v kongresu ZDA je zahtevala od predsednika Reagana, da sprejme izredne ukrepe za odpiranje novih delovnih mest, s čimer bi se znižalo število 10 milijonov ameriških brezposelnih. Demokratski predstavniki zato predlagajo, da bi investirali okrog 3 milijone dolarjev in zaposlili pol milijona ljudi v javnih in drugih službah.

Vprašanje brezposelnosti v ZDA je izredno pereče, če pomislimo, da se je konec prejšnjega leta število brezposelnih zvišalo za skoraj 11 odstotkov, kar je največ od ekonomske krize pred petdesetimi leti.

BRUSELJ — Grški predsednik Konstantin Karamanlis je prispel včeraj na dvodnevni zasebni obisk v Belgijo, kjer bo gost kralja Baldovina. Med obiskom se bo Karamanlis razgovarjal z belgijskimi državniki in voditelji EGS.

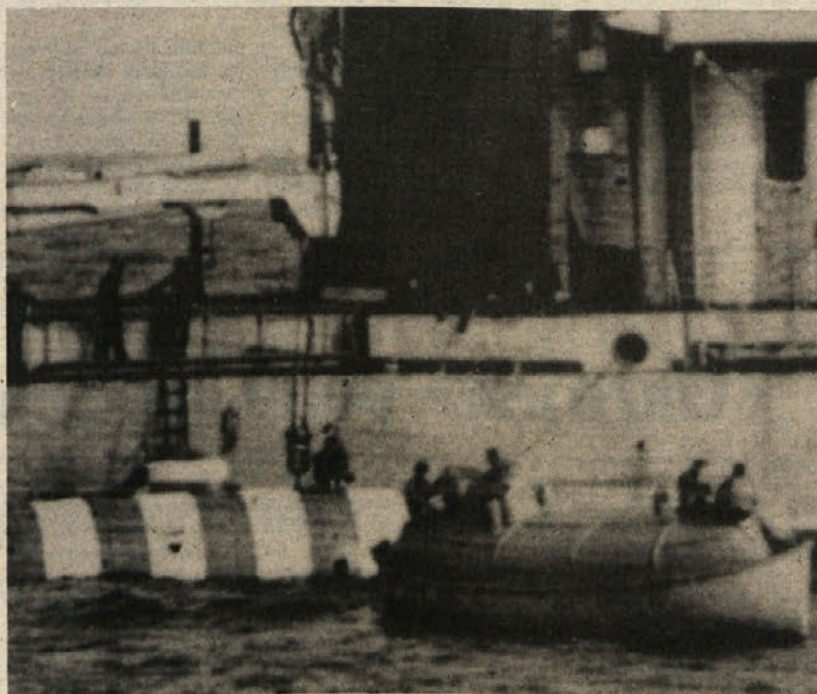
Radijski signali iz «črne škatle»

WASHINGTON, MOSKVA — Ladje ameriške vojne mornarice naj bi na Japonskem morju zaznale radijske signale iz «črne škatle» sestreljenega južnokorejskega letala. To zatrjuje dnevnik «Washington Post», ki pripominja, da naprave v črni škatli lahko delujejo polnih 30 dni. Tako ZDA kot Sovjetska zveza razpolagajo ustrezno opremo, s katero bi lahko potegnili iz morja črno škatlo, ki naj bi se nahajala v mednarodnih vodah južnozahodno od otoka Sahalina in v globini 300-400 metrov.

Sicer pa so včeraj prekinili z iskanjem ostankov južnokorejskega letala in trupel ponesrečenih potnikov, kajti na morju je divjala nevihta, ki je preprečila nadaljnje delo sovjetskih in japonskih ladij.

V ponedeljek zvečer pa so v Moskvi navedli še nekaj podrobnosti o sestrelitvi letala. Maršal sovjetskega letalstva Pjotr Kirsanov namreč trdi, da se je v vohunsko akcijo «jumba» vključil tudi ameriški vohunski satellite «Ferret-D».

Na sliki (telefoto AP): sovjetska ladja išče ostanke južnokorejskega letala.

Honduras izgnal predstavnika EGS

TEGUCIGALPA — Honduraška vlada je proglasila za «nezaželeno osebo» predstavnika EGS v Hondurasu. Sklep o izgonu diplomata je sporočil izvršnemu odboru EGS osebno zunanji minister Paz Barnica, ki je dodal, da ravna po izrecnem navodilu predsednika Roberta Suaza Cordove.

Honduraška vlada doslej ni uradno pojasnila vzroka izгона, sumijo pa, da se je predstavnik EGS hudo zameral Suazu Cordovi, ko je lani odločno zahteval pojasnila, kam je zginilo nekaj ton mleka v prahu, ki ga je EGS namenila honduraškim otrokom. Kljub odločnosti pa ni nikoli dobil jasnega odgovora. Kaže pa, da so mleko po skrivnih kanalih prodali zasebnikom, namesto, da bi ga zastonj delili po šolah.

BRUSELJ — Nemški general Leopold Chalupa bo 28. septembra prevzel poveljstvo sil NATO v srednji Evropi. Chalupa, ki ima 56 let, bo nasledil generalu Ferdinandu von Seneru und Etterlinu, ki odhaja v pokoj.

Einsteinovo življenje 20 let pod drobnogledom FBI

WASHINGTON — Konservativni Ameriki je končno odleglo: veliki znanstvenik Albert Einstein, ki je zadnji dve desetletji svojega življenja preživel v ZDA, ni bil komunist še manj pa sovjetski agent kot so sumili v nekaterih krogih.

Dokazi, da Albert Einstein ni bil komunist so neizpodbitni in so zbrani v zajetnem policijskem dosjeju, okoli 500 strani beležk, ugotovitev, pisem, novinarskih in anonimnih vesti, ki jih je FBI zbral o življenju in delu očeta teorije relativnosti in ki so bili pred nedavnim objavljeni.

Ostali del ameriškega javnega mnenja, tisti del, ki se ne istoveti z najbolj zakrknjeno mccartistično desnico, je bil iznenaden nad dejstvom, da je policija stalno vohljala za Einsteinom, človekom, ki je prispel v ZDA, da bi se izognil fašističnemu preganjanju in ki se je v Združenih

državah ves posvetil ploučevanju

Kot poroča Tanjug je FBI začel zbirati dosje o Einsteinu leta 1931 in ga zaključil leta 1951 ob znanstvenikovi smrti. V osredju pozornosti so bila policijska poročila in domneve. Dokumenti kažejo, da oče teorije relativnosti ni bil nikoli član nobene komunistične partije, zlasti pa njegov urad v Berlinu ni nikoli bil paravan za dejavnost sovjetskih obveščevalnih agentov. Dosje je nedvoumen odgovor ameriški desnici, ki je v času hladne vojne obtoževala znanstvenika, da je komunist. Sedaj so se ti krogi lahko oddahnil, pa čeprav je iz dosjeja prav tako razvidno, da je bil Einstein vselej blizu svobodnim mislecm in antimilitaristom. Skratka bil je svoboden človek in pacifist, kar je za vsakega demokrata lahko le vrednota, za tedanjjo ameriško desnico, ki

je bila pod vtisom in vplivom hladne vojne, pa je dejstvo že vzbujalo sum.

V dosjeju je tudi kopija neumnosti, katerim pa je policija posevečala veliko pozornost. Tako je nekdo anonimno opozoril FBI, da «je Einstein izumil robot, ki avtomatično razbira kaj mislijo ljudje», in zato pozival preiskovalce naj se pazi-jo znanstvenika.

Dosje o Einsteinu je bil objavljen po zastrugi Richarda Schwartza, raziskovalca, ki preučuje vpliv politike na znanost. Na osnovi pred nekaj leti odobrenega zakona o arhivih je Schwartz dosegel, da je gradivo postalo javno. Objava pa je za marsikoga pomenila tudi velik šok, saj je doslej malokdo verjel, da je policija 20 let z drobnogledom secirala življenje in delo enega najvidnejših znanstvenikov moderne dobe.

Predstavitel novega repertoarja SSG

Le živo gledališče bo prebrodilo finančne težave

Na včerajšnji tiskovni konferenci, ki je bila v Časnikarskem krožku, je vodstvo Slovenskega stalnega gledališča predstavilo repertoar za sezono 1983/84. Številnim časnikarjem in ljubiteljem gledališča so spregovorili predsednik SSG Bogo Samsa, ravnatelj Miroslav Košuta in avtor prvega dela na letošnjem repertoarju Dušan Jovanovič.

Dve osnovni temi sta označevali predsednikova in ravnateljeva izvajanja: umetniške ambicije našega gledališča in volja, da se profesionalno razvija ter finančne težave, ki dajo slutiti, da borba za obstoj v bodočnosti ne bo lahka.

Samsa je v svojem poročilu najprej poudaril uspehe našega gledališča. Dejal je, da je bilo število obiskovalcev v pretekli sezoni visoko «kljub temu da je zaradi znanih restriktivnih ukrepov na meji skoro izpadel obisk gledalcev iz matične domovine». Še zlasti pa je Samsa poudaril umetniške uspehe in predvsem odmev Kmeclovih «Mutastih bratov» in Rebulove farse «Hribi, pokrijte nas». Ista ambicija vodi SSG v novo sezono, pri tem pa je Samsa dejal: «V novo sezono stopamo v bistvu z istimi, toda še mnogo resnej-

šimi problemi, kot smo lani. Še vedno ni zakona o italijanskih gledališčih in vse kaže, da se je položaj v Rimu celo poslabšal. Iz državnih fondov priteka v SSG nespremenjena vsota denarja, ki jo razjeda inflacija. «Rešitev» je dejal Samsa, «je ponovno v deželi Furlaniji - Juljski krajini in v deželnem zakonu o jamščini, ki velja za štiri osrednje deželne gledališke ustanove. S tem smo tudi za leto uravnali proračun in so zagotovljena sredstva za kritje rednih izdatkov.» Posojila so pa posojila in vodstvo SSG je izračunalo, da bodo dolgovi ob koncu sezone zrastle na vsoto okrog devet milijard lir. V letošnjem proračunu pa bo SSG porabilo samo za obresti kar milijardo in 850 milijonov lir. Torej več denarja kot za postavitev sezone.

O rimskih zadevah je spregovoril tudi ravnatelj in umetniški vodja SSG Miroslav Košuta, ki je s svoje strani poudaril, kako so se stvari poslabšale. Enotnosti med italijanskimi stalnimi gledališči ni več. Pojavila se je celo misel o nekem manjšinskem gledališču s šestmesečno sezono in 6-9 igralci, ki naj bi uprizorjalo svojja dela samo na področju Trsta, v bolj-

šem primeru na področju naše narodnostne skupnosti. To bi bil seveda neizprosni udarec SSG, ki bi tako izgubilo tudi funkcijo posredovanja italijanske gledališke kulture slovenskim narodom. Takšne misli se porajajo tudi zato, ker se v pristojnem ministruvstvu krepijo teze, ki vodijo k vedno večjemu vrednotenju zasebnih gledališč.

Ob prikazu te nerazveseljive situacije pa je Košuta poudaril, da bo kljub temnim oblakom letošnja sezona ambiciozno zastavljena in da bodo nekatere postavitve del zaživele v širokem razmahu, kajti skozi finančne težave se lahko prebije samo «visoko ustvarjalno gledališče». Gledališče, ki želi pronicljiv odraz naše skupnosti in hkrati živeti z o-

stalimi slovenskimi gledališči mora pač izbirati bogato umetniško pot.

V tem smislu gre omeniti skrb za krepitev in pomladitev ansambla (letos z dvema stalnima igralcema in seveda z občasnimi gosti) in skrb za izvorne in prodorne igre. V tem smislu je Košuta omenil prvo letošnjo premiero (predvidena je za 14. oktober) in sicer noviteto Dušana Jovanoviča Vojška skrivnost, ki jo režira znani makedonski režiser Slobodan Unkovski. Nadvse zanimiva bo tudi postavitev slovitiga Behanovega «Talca» v režiji Mileta Koruna.

Gledališče se bo spomnilo 100-letnice rojstva Ivana Preglja z dramatisacijo njegove Matkove Tine, ki jo je pripravil Tone Partljič in ki bo nosila naslov «Vsem galjotom vile v vamp».

Ob zaključku predstavitve je dramatik in režiser Jovanovič spregovoril o svojem delu. Večplastna igra «Vojška skrivnost» se loteva nekaterih žgočih družbenih problemov in to z gledališko govornico, ki živi na različnih ravneh. Igra je že v «pripravi», saj se je sezona SSG dejansko pričela s prvim septembrom.

REPERTOAR SSG ZA SEZONO 1983-84

V ABONMAJU

Dušan Jovanovič: VOJAŠKA SKRIVNOST, režija Slobodan Unkovski
Edward Albee: GOSPA IZ DUBUQUA, režija Dušan Mlakar
Dušan Kovačević: RADOVAN TRETJI, režija Boris Kobal
Brendan Behan: TALEC, režija Mile Korun
Peter Shaffer: AMADEUS, gostovanje SLG Celje
Mihail Bulgakov: MOLIERE, gostovanje Drame SNG Ljubljana

IZVEN ABONMAJA

Ivan Pregelj: VSEM GALJOTOM VILE V VAMP, priredba Tone Partljič, režija Jože Babič
Italo Calvino: MARCOVALDO, režija Mario Uršič
J. in W. Grimm: RDEČA KAPICA, režija Mario Uršič

Deželna protestna manifestacija proti izvedbi načrta Fincantieri

Na pobudo enotne sindikalne zveze kovinarjev FLM bo danes ob 10.30 na Trgu Oberdan deželna protestna manifestacija zoper uresničitev načrta Fincantieri o preustroju državnega ladjedelstva. Uslužbenci Tovarne velikih motorjev (GMT), Tržaškega arzenala Sv. Marko in trziške ladjedelnice Italcantieri, ki bodo za to priložnost štiri ure stavkali, bodo v sprejeto obšli mestno središče, nato pa pred sedežem deželnega sveta prisluhnili besedam sindikalnih predstavnikov.

Reakcije na načrt Fincantieri (in Finsider, kolikor zadeva preustroj državnega železarstva) se nenehno množijo. Rajonski sveti Škedenj-Čarbola, Sv. Vid-Staro mesto in Sv. Jakob pozivajo tržaškega župana, naj sproži ustanovitev Odbora za obrambo gospodarstva v Juljski krajini; v odboru naj bodo predstavniki vseh političnih, gospodarskih in sindikalnih krogov s Tržaškega in Goriškega. Svetovska skupina KPI je predložila mestnemu občinskemu svetu resolucijo, ki zahteva med drugim umik načrta Fincantieri in zasnovano novega načrta na podlagi posvetovanja s sindikati. Vprašanje bo nočjo obravnaval tudi miljski občinski svet, a posebno resolucijo v obrambo krajevnega gospodarstva in proti načrtu Fincantieri so izglasovali na 17. zasedanju Delavske zbornice UIL v Laggiu di Cadore.

Župan Rossi pri Basilicu

Tržaški župan Deo Rossi je včeraj seznanil časnikarje z rezultati pogoovorov, ki jih je imel s predsednikom državnega holdinga Fincantieri Roccoom Basilicom. Župan je slednjemu povedal, da ne soglašajo s politiko «mašenja lukenj», ki označuje načrt za odpravo finančnega primanjkljaja v štirinajstih poldržavnih ladjedelskih družbah «v pričakovanju boljših časov, ko naj bi se enkrat konec desetletja povpraševanje po ladjah povečalo». Toda povečala se bo tudi konkurenca ladjedelnic na Daljnem vzhodu, je dejal Rossi s pripombo, da deficitu Fincantieri botrujejo pasivni interesi, ki bi se jih dalo odpraviti s primerno rekaptalizacijo družb, ne pa s klestenjem proizvodnje in zaposlenosti.

Preustrojivni načrt bi po županovi sodbi bilo treba revidirati po načelu, da se italijanskemu ladjedelstvu spet omogoči pravo mesto na svetovnem tržišču: postati mora spet konkurenčno, to pa je mogoče samo z njegovo kakovostno rastjo, torej s seganjem po najsodobnejših tehnoloških prijemih. Ti predpostavljajo seveda krepitev študijskih, raziskovalnih in projektantskih dejavnosti: župan je predlagal ustanovitev Inštituta za raziskave v pomorstvu po goeteborskem vzoru, Basilico pa mu je odvrnil, da to ni potrebno. Na vprašanje, kakšna je v smislu načrta Fincantieri usoda raziskovalno - načrtovalnega centra v Lloydovem stolpu, je Basilico odgovoril, da ga načrt ne bo okrnil, kar naj bi tudi pomenilo, da načrt ne bi smel preko mere oškočevati Tovarne velikih motorjev.

Župan je od Basilica zahteval, naj se osrednje vodstvo družbe, ki bo nadomestila Fincantieri, nastani v Trstu. Kaže, da Basilico temu ne nasprotuje, tudi sicer pa, je dejal, to ni odvisno le od mene. Rossi je tudi naglasil nujno po ustrezni trgovski politiki navzven, ki naj italijanskim ladjedelnicam zagotovi čimveč naročil. Na svetovnem ladijskem trgu položaj le ni tako porazen, kakor ga prikazujejo v krogih IRI, z druge strani pa je italijansko ladjevje skoraj v celoti močno zastarelo, tako da bi popravilnice ladij lahko imele obilo dela. Kaj pa Tržaški arzenal Sv. Marko? Ker naj bi sedež oddelka za popravila prešel v Genova, naj bi arzenalu zagotovili okrepitev tako imenovanih posebnih gradenj. Italcantieri pa, ki bo izgubila gradnjo površinskih vojniških ladij, bi lahko po Rossijevem mnenju prodajala podmornice državam tretjega sveta.

Še ta teden vpisovanje v tečaje iz kmetijstva

Na sedežu Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje so se prejšnji teden zaključila vpisovanja za večji del tečajev, ki jih bo ta ustanova priredila v šolskem letu 1983-1984, medtem ko se še nadaljuje vpisovanje v tečaje iz kmetijstva. Vpiši v nekatere tečaje so preslegli tudi najbolj optimistična pričakovanja, kar potrjuje, da si zavod vendarle utira pot v naši stvarnosti.

V tečaje za tajnice v podjetju, za analiste programerje in za davčno vodenje trgovskih in gostinskih obratov se je vpisalo 75 slušateljev in slušateljic (25 za vsaki tečaj), kar je tudi maksimalno število, ki ga predvideva posebni deželni zakon. Na spodbuden odziv je naletel tudi tečaj s kvalifikacijo za mizarje, ki ga bo obiskovalo 13 mladih slušateljev iz skoraj vseh predelov tržaške pokrajine. Omenjeni tečaj, ki ga bodo v drugem delu šolskega leta dopolnili s praktičnimi vajami, predstavlja dobrodošlo novost, saj je mizarjski poklic med Slovenci v Italiji precej razširjen, vendar se tudi tu opaža pomanjkanje mladih.

Tečaji bodo pričeli predvidoma prve dni oktobra, učbenike ter ostale študijske in strokovne pripomočke pa bo zavod nudil brezplačno svojim tečajnikom.

Kot smo že omenili bo zavod letos priredil tudi štiri tečaje iz kmetijstva in sicer iz vinogradništva in kletarstva, gojenja oljk, fitopatološke zaščite kultur ter vodenja zadržnih obratov. Vpisovanje in podrobnejše informacije nudijo še ta teden od 10. do 12. ure na sedežu zavoda (Ul. Carduc-

ci 8 - tel. 730-210) in na sedežu Kmečke zveze (Ul. Cicerone 8 - tel. 62-948).

Drevi zasedanje miljskega sveta

Drevi ob 18.30 se bo sestel miljski občinski svet, ki ima na dnevnem redu sporočila župana Bordona, vprašanja in interpelacije svetovalcev ter razpravo o finančnem obračunu za leto 1982. Govor bo tudi o resoluciji o problemih ladjedelništva in železarne Terni, ki jo je predložila Lista Frausin.

Zgoniški občinski svet

Zaradi odsotnosti občinskega tajnika iz zdravstvenih razlogov je bilo ponedeljkovo zasedanje zgoniškega občinskega sveta pod silo razmer veliko krajše kot je napovedoval dnevni red. Poleg ratifikacij nujnih sklepov občinskega odbora so le odobrili obračun za finančno leto 1982 in potrdili prejšnje tri pregledovalce računov za finančno leto 1983. (BS)

● Drevi ob 20. uri se sestane repentabski občinski svet, ki ima kot glavno točko dnevnega reda odobritev obračuna za leto 1982.

● V sredo, 28. septembra, se bo v Sesljanu sestala glavna skupščina Kraške gorske skupnosti, ki bo med drugim sklepala o obračunu finančne leta 1982.

Vprašanje sodobne matematike na seminarju za šolnike

Profesorji matematike, fizike, tehničnih in naravoslovnih predmetov so se včeraj zbrali v Gregorčičevi dvorani, kjer je v okviru 19. seminarja za slovenske šolnike predaval lju-bljanski akademik dr. France Križanič.

Že sama tema predavanja je bila zahtevna, poslušalce in predavatelja pa je vabila k razmisleku o vlogi in pomenu takega seminarskega izpolnjevanja. Predavati o sodobni matematiki v dveh urah ni lahko, predvsem pred zborom poslušalcev, ki počujejo na šolah različnih vrst in stopenj in imajo sami različna zanimanja in različno znanje. Predvsem pa ni lahko spregovoriti o sodobni matematiki v okviru italijanskega šolskega sistema, kjer je šolska reforma zajela le šole nižjih stopenj in kjer se je šele v zadnjih letih začelo govoriti o poučevanju sodobne, abstraktne matematike na šolah.

Dr. France Križanič, ki je sam avtor nekaterih šolskih učbenikov za višje šole, je v svojem uvodnem referatu skušal najprej ugotoviti, kaj je sodobna matematika in kako razvoj matematika skozi obdobja soočiti s človekovo potjo skozi šole. Poudaril je, da je otrok za abstraktnost dojemljiv in da je zato prav in potrebno, da se v matematiki splošnega in abstraktnega ne izogibamo.

«Naloga šolnikov je,» je dejal predavatelj, «čisti list papirja, ki se nam

zaupa, popisati z znamenji in ga spodbuditi k lastnemu razumevanju. Matematične znake začne človek nabirati v osnovni šoli, prve poskuse razumevanja doživlja v srednji šoli. Zunanje šole, v vsakdanjem življenju, je kaj malo vtisov, ki bi vodili v matematiko. Zato je srednje šolanje (naša višja šola) tako usodno za človekov odnos do matematike.»

Dr. Križanič se je nato lotil praktičnega matematičnega izvajanja na osnovi vektorskega pristopa k geometriji ter poslušalcem prikazal, kako je mogoče vsakdanjo vajo ali enačbo povezati z živim matematičnim razmišljanjem.

Predavanju je sledila debata, v kateri so se profesorji obrnili predvsem na predavateljevo vprašanje, prof. Sonjo Križanič, ki tudi poučuje matematiko. Križaničeva je poudarila pomen novega načina poučevanja, ki naj ne sloni na slepem učenju akcionov ampak na razmišljanju in razumevanju problemov in postopkov. Govor je bil tudi o vlogi računalnikov v sodobni matematiki in o tem, da bi se morala tudi šolska vzgoja prilagoditi splošni uporabi računalnikov.

Zanimivo predavanje, je pripomnil marsikdo, ki pa je bilo na tako visoki znanstveni ravni, da so mu težko sledili tisti, ki so matematiko na univerzi študirali pred več kot desetimi leti, ali ki so diplomirali iz drugih sorodnih ved.

Kočljiva vprašanja nižje srednje šole «Levstik» na Proseku

«Okrnjen» pouk na celodnevni šoli

Na Proseku deluje edina slovenska nižja srednja šola s celodnevним poukom, ki pa bo imela letos dokaj «okrnjen» pouk. Na izrecno zahtevo staršev bosta imela namreč letos dva razreda normalen, le dopoldanski pouk.

Šola «Fran Levstik» je postala celodnevna pred desetimi leti, s šolskim letom 1973/74. Celodnevni pouk je predstavljal takrat pravico novost, ki je vzbudilo pri starših precej pozornosti. Poleg povsem novega pedagoškega pristopa je bila celodnevna šola pomembna tudi na poklicnem področju, saj je «odprla» precej novih delovnih mest, tako za učno kot tudi za neučno in tajniško osebje. Število šolnikov, ki so poučevali na šoli, se je s časom povečalo, tako da je doseglo tudi razmerje enega vzgojitelja na 3,5 dijakov (za 120 dijakov je skrbelo skoraj 40 šolnikov).

Začetek delovanja («Začeli smo povsem empirično,» je povedal ravnatelj prof. Humbert Mamolo) je vzbudil zanimanje, z leti pa je to zanimanje počasi splahnelo. «Mogoče so k temu botrovala govornice. Kljub le 28 vpišanim dijakom so lahko tudi letos delili razred v dve parielki zaradi prisotnosti dveh prizadetih otrok. (Po zakonu je namreč mogoče deliti razred z 31 in več učenci ali pa z 20,

dijakov na višjih srednjih šolah z učnimi uspehi dijakov, ki so izšli iz drugih naših nižjih srednjih šol, je pokazala, da so bile te govornice neutemeljene. Uspeh naših ni bil nič manjši od uspeha 'ostalih',» je poudaril prof. Mamolo.

V zadnjih letih je dobilo ravnateljstvo šole vse več prošelj staršev otrok, ki so želeli, da bi obiskovali njihovi otroci dopoldanski pouk. Dopoldanski pouk je vse bolj «prijal» tudi nekaterim šolnikom, ki so medtem že dobili stalno mesto. Pred dvema letoma je tako vprašalo za dopoldanski pouk šest dijakov, ki so jih «preusmerili» v Križ, kjer ima šola «Levstik» svoje dodeljene razrede.

Lani je bilo «povpraševanje» po dopoldanskem pouku še večje: za dopoldanski pouk se je izrekla polovica staršev 33 otrok s Proseka, Kontovele in iz zgoniške občine, ki so pred enim letom prvi prestopili prag šole. Od dveh prvih razredov je imel zato en razred celodnevni, eden pa dopoldanski pouk.

Letos se je ponovilo nekaj podobnega. Spet je bila polovica staršev za dopoldanski pouk. Kljub le 28 vpišanim dijakom so lahko tudi letos delili razred v dve parielki zaradi prisotnosti dveh prizadetih otrok. (Po zakonu je namreč mogoče deliti razred z 31 in več učenci ali pa z 20,

če obiskuje razred prizadeti otrok). Tudi letos ima šola en prvi razred s celodnevним poukom, enega pa z dopoldanskim. Tako sta na šoli skupno dva razreda z dopoldanskim poukom, preostali pa imajo celodnevni pouk.

Če bo ta praksa obveljala, bi morali imeti že prihodnje leto en cel tečaj z dopoldavnim in enega s celodnevним poukom. To bi seveda vplivalo na število delovnih mest na šoli. Že sedaj je namreč vprašljivo, koliko otrok bo letos koristilo šolsko menzo, kar se bo poznalo pri zaposlitvi kuharic in profesorjev, ki spremljajo otroke v medšolskem času ob kosilu.

Kot da vseh teh vprašanj že ne bi bilo dovolj, je prejela šola avgusta ministrsko okrožnico, ki najavlja za prihodnje leto popolno reorganizacijo šol s celodnevним poukom. Reorganizacija (šole s celodnevним poukom se bodo preimenovala v «šole s podaljšanim poukom») predvideva namreč tudi preureditev stolic, s čemer se bo število delovnih mest še bolj zreduciralo.

(šć)

● Tržaška občina je organizirala voden ogled razstave Caput Adriae na Gradu sv. Justa. Ti vodeni ogledi bodo ob četrkih in sobotah ob 11. uri ter ob petkih ob 17. uri.

Ugledna gosta nista povsem izpolnila pričakovanj **Jonesco in Popper gosta na devinskih pogovorih**

Na «Devinskih pogovorih» so večer gostili dve izmed največjih kulturnih osebnosti našega časa. Za predavateljsko mizo sta namreč sedla nam-sturg romunskega porekla Eugene Ionesco in avstrijski mislec sir Karl Popper. Že sami imeni bi morali zagotoviti izredno visoko raven kulturne manifestacije, dejstvo pa je, da so nas posegi nekoliko razočarali.

Obrobno bi lahko še dejali, da je manifestacija od začetne odprtosti do preučevanja pojma «Mitteleuropa» le začela polagoma prevzemati nostalgičen ton. Tako je bilo na primer predavanje poljskega romanopisca Andrzej Kusiwicka, ki je govoril na temo «Avstro-Ogrska: pričevanje». Pretekle stvarnosti, čeprav polepšane v spominu, ni znal predavatelj kritično podati. V njegovih besedah ni bilo niti tistega protislovja na-

klonjenost - odklon, ki je tako tipično za preživele pisatelje avstro-ogrške monarhije.

V jutranjih urah so predavatelji posegli na temo «Pisatelji in Mitteleuropa», popoldne pa so govorili o znanstveni misli na Dunaju v prvih desetletjih tega stoletja.

Zaustavili bi se na osrednjih, že omenjenih osebnostih in njihovih predavanjih. Ionesco je v posegu «Mitteleuropa in mi» najprej orisal zgodovinske vzroke padca avstro-ogrškega cesarstva in pri tem podčrtal ne samo politično, temveč zlasti kulturno in duhovno vlogo monarhije. V zgodovinski presek je uokviril pisatelje, kot so Kafka, Jaroslav Hašek in drugi, ki so v svojih delih intuirali totalitaristično bodočnost Evrope. Njihova izkušnja mu je pomagala pri ugotovitvi, da je za posameznika vsa-

ka država in družba slaba, je lahko samo represivna in mu predstavlja omejevanje. Tu postanejo, človeku skoraj v posmeh, pojmi kot so pravica, usmiljenost, enakopravnost, enakost, skoraj plitvost. Vendar, če lahko priznamo tudi takemu gledanju utemeljenost, delno resničnost, bo vsekakor veljala ugotovitev, da je Ionescova velika intuicija sad življenjske izkušnje, ne more pa postati entelehija, večno veljavno gibalno sveta.

Popperov poseg je bila kritika dveh velikih intelektualcev, Freuda in Schoenberga, in to na podlagi njegove teorije o verifikaciji neke znanosti in iskanju resnice. Psihoanaliza ni prava znanost, ni točno definirana teorija, ki ne bi že zaradi tega mogla obsegati vso preteklo, sedanjost in bodočo empirijo. Schoenbergova glasba pa ni prava umetnost, kajti ne išče resnice in postaja obrt.

Kmetijski dnevi v sliki

V ponedeljek so si razne razstave ogledali šolarji in dijaki iz dolinske občine. S posebnim veseljem so se ustavili pri grozdju

Ena od tolikih zanimivosti na kmetijskih dnevih: razstava živine

Kmetijski stroji in razne naprave. V ozadju ogromni prireditveni šotor

Z nedeljske okrogle mize o kmečkem turizmu

Športni plesalci v Boljuncu

Drevo bo v velikem šotoru v Boljuncu plesni večer. Plesni v smislu, da bosta nastopili dve skupini, ki bosta nudili očem pravo revijo poskočnih gibov in ritmov. Prav zanimivo bo videti, kako se bodo v tej večini znašli najmlajši plesalci iz Fossalte pri Portogruaru in nenazadnje «odrasla» skupina «Il club Diamante», ki bo predstavila klasične in latinskoameriške plesne.

«Il club Diamante» so ustanovili leta '78, plesno skupino sestavljajo pari od petega do tridesetega leta, ki posvečajo svojo pozornost največ športnim in mednarodnim plesom. Skupina je požela tudi že več državnih in mednarodnih nagrad in uvršča prave virtuozne plesa (posebno latinskoameriškega), kot sta na primer Fulvio in Marisa Settomini, ki sta na Veliki nagradi Evrope zasedla tretje mesto.

Plesalci prihajajo iz goriške pokrajine in nam bodo poleg angleškega in avstrijskega valčka, tanga, sambe, rumba, pokazali še marsikaj zanimivega. Skratka, tudi drevo se bo pot na prireditve «Z nami v šotoru» splačala, kajti prilžnost bo, da si ogledamo dovršen nastop.

Pred jutrišnjo sejo občinskega sveta

NESOGLASJA V LISTI ŠE SREDI POZORNOSTI

Jutri zvečer se bo sestal tržaški občinski svet, ki ima na dnevnem redu spet izvolitev župana in novega občinskega odbora. Na petkovi seji skupščine, kot znano, ni nihče izmed kandidatov prejel absolutno večino glasov, ki jo predvideva zakon, jutri pa bo izvoljen za župana tisti svetovalec, ki bo v tretjem glasovanju prejel relativno število glasov.

Najresnejši kandidat za župansko mesto ostaja še dalje demokristjan Richetti, ki lahko računa na podporo 22 svetovalcev KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in Slovenske skupnosti, svetovalca Tržaškega gibanja Parovela in mogoče tudi kakega listarja, ki ne soglašajo z opozicijsko izbiro melonarskega gibanja v tržaških izvoljenih organih. Nesoglasja v listarskih vrstah, ki so v prejšnjih dneh dvignila precej prahu, so se kot kaže sedaj nekoliko utišala, čeprav ne gre izključiti morebitnih novih presenečenj pri glasovanju. Kot nam je včeraj povedal tajnik LpT Giuricin, sta se

proti prehodu v opoziciji doslej uradno izrekla le odbornika Bassani in Frausinova, ki nameravata baje to stališče javno zagovarjati tudi na jutrišnji seji.

V tem primeru obstaja možnost (ki je direktno zainteresirane politične sile ne izključujejo) razširitve odbora tudi na listarske «disidentne». Širijo se namreč glasovi, da namerava jutri nova šeststrankarska koalicija izvoliti le župana, izvolitve novega odbora pa odložiti na kasnejši datum. S to potezo bi novemu županu dali možnost, da preveri pripravljenost «disidentov» LpT do sodelovanja v odboru.

Na jutrišnji seji bodo tudi nadomestili svetovalca in bivšega odbornika PRI Fragiacomu, ki je sedaj deželni svetovalec. Prvi neizvoljeni na listi te stranke je Piero Toresella, ki pa je že pokrajinski odbornik. Mesto Fragiacomu v tržaškem občinskem svetu bo tako prevzel drugi neizvoljeni, ki je Arnaldo Rossi.

Pismo uredništvu

Odprto pismo tržaški RAI

Ne, ne dragi prijatelji s tržaškega RAI TV, tako zares ne bomo prišli daleč. Nasprotno, v očeh našega človeka bo marsikdo od vas izgubil še ono malo, kar velja. Res je, smo majhen narod, vsega skupaj nas je dva milijona, torej dobro prgišče. Imamo pa svoj jezik, svojo kulturo, imamo svoje pesnike in pisatelje, celo razmeroma zelo veliko piscočih ljudi. Še več: že pol stoletja in več ne poznamo nepismenosti, razen kot pojem v slovenskem besednjaku. In zato nas moti, zares hudo moti vsako spakovanje na naš račun. Res je, da se kot majhen narod ne moremo in tudi nečemo vsiljevati določenim pripadnikom velikega naroda in velike kulture, vendar zahtevamo, upravičeno zahtevamo, da nas v javnih ustanovah na našem mejnem in jezikovno mešanem področju vsaj toliko poznajo, da ne pačijo naših imen, da ne pačijo imen naših velikih mož.

Pred leti, ko je Fulvio Tomizza tako lepo prelił Cankarjevega Martina Kačurja v Idealista, je ženska spikerka Radia Trst Cankarja, ki zagotovo ni majhno ime, neznanatno ime celo v evropskih merilih, spremenila v Kankarja. Sinoči pa, ko je bil na tretji mreži italijanske TV, torej v deželnih vesteh, govor o tržaškem Slovenskem stalnem gledališču, o njegovih finančnih težavah in o njegovem repertoarju za prihodnjo sezono, pa je poročevalec našega Ivana Preglja spremenil v Ivan Pregelli, seveda v italijanski izgovorjavi, v italijanski dikciji.

Ponavljamo, da ne zahtevamo, da bi nas kot majhen narod (pa čeprav sosede hkrati) doobna poznali, toda kaj bi rekel poprečen in pošten Italijan, če bi se spakovali iz njihovih imen, iz imen njihovih pisateljev. Če mi spoštujemo njih in njihovo kulturo, naj tudi oni spoštujejo nas in našo kulturo.

Fre

Folklorna skupina iz Saleža se pripravlja za novo sezono

Prejšnji teden so se sestali člani folklorne skupine «Rdeča zvezda» iz Saleža in si začrtali program za novo sezono. Prisotna je bila seveda tudi vadiateljica Ljuba Vrtovec iz Ljubljane, ki je povedala, da bi letos rada izvedla nov splet primorskih in medžimurskih plesov, za kar bo treba izdelati nove noše, kar bo terjalo veliko truda in časa.

Seveda ni vse zlato, kar se sveti: tudi pri folklori v Saležu obstajajo problemi in še kar veliki. Najprej bi omenili problem usklajevanja urnikov, saj se mladinci poleg folklorne udeležitve še pri pevskem zboru ter na kulturnem in športnem področju. Res je, da bo letos pristopilo k skupini nekaj novih plesalcev, res pa je tudi, da jih bo mnogo tudi odšlo, saj nekateri so že, nekateri pa bodo v kratkem oblekli vojaško suknjo. Problem pa predstavlja tudi nabava noš in novih instrumentov. V tej sezoni se namerava folklorna skupina iz Saleža udeležiti raznih seminarjev, na katerih se bodo plesalci izpopolnjevali ta-

ko v teoriji kot tudi v praksi, saj bodo samo na tak način lahko dosegli določeno kakovostno raven. (D. B.)

V smrtni nevarnosti mlado dekle

Predor pri Senenem trgu je bil sinoči okrog 22.30 prizorišče hude prometne nesreče, v kateri je bila hudo ranjena 18-letna Giuliana Fazarin iz Ul. Tiepolo 3, ki je utrpela verjetni zlom lobanje in se sedaj bori za življenje na oddelku v levi sprednji del nasproti vozečega avta. V nesreči se je ranil tudi Buiatti. Z 20-dnevno prognozo so ga sprejeli na ortopedskem oddelku.

Do nesreče je prišlo, ko je vespa 125, ki jo je upravljal proti Senenem trgu njen prijatelj Fabio Buiatti, star 19 let in doma iz Ul. Manuzio 4, prehitevala vrsto vozil in pri tem silno trčila v levi sprednji del nasproti vozečega avta. V nesreči se je ranil tudi Buiatti. Z 20-dnevno prognozo so ga sprejeli na ortopedskem oddelku.

Zakladni minister Gorja v petek v našem mestu

V Avditoriju se bo jutri pričela vsedržna konferenca o javnih prevozih na krajevni ravni ter o problematiki državnega sklada za prevoze, ki jo pod pokroviteljstvom dežele Furlanije-Juljske krajine prirejata tržaško Konzorcijalno podjetje za prevoze (ACT) in zveza javnih prevozov. Jutri bodo na konferenci, ki se bo začela ob 9.30, poročali predsednik KPP ACT De Gavardo, deželni odbornik Rinaldi in predsednik združenja prevozov posl. Marzotto, v petek pa je predviden tudi poseg zakladnega ministra Gorie.

V ZAPORU DOMNEVNI TAT

Policija je aretirala 23-letnega Alessandra Sistija iz Ul. Pasteur 40, dejansko pa brez stalnega bivališča, ker ga je močno osumila, da je avtor tatvine na škodo družine Grancieri. Da so mu tatovi odnesli nakita in dragocenih predmetov za 7 milijonov lir, je 35-letni Felice Grancieri prijavil policiji v soboto okrog poldne. Takrat je tudi dodal, da je nekaj ur prej neki mladenič spraševal po njegovih podatkih bližnja sestanovalca, zakonca Lazzar. Le-ta sta neznanu potrdila, da je Grancieri na delu (zaposlen je kot bolničar pri centru za umsko zdravje v Barkovljah in v koronejskih zaporih), tako kot tudi njegova žena. Fanta sta podrobno opisala, tako da je policija kmalu ugotovila, za koga gre in to toliko bolj, ker ga je imela na sumu, da je avtor nekaterih tatvin iz zadnjih dni. Ker Sisti ni imel trdnega alibija, se je znašel v zaporu. Za seboj ima že zajeto kopico kaznivih dejanj, kot so rop, tatvina, posest mamil, telesne poškodbe.

Odbornik Francescutto obljubil posredovanje za železarno Terni

Deželni odbornik za industrijo Francescutto je sprejel delegacijo tovarniškega sveta škedenjske železarne Terni, ki ga je zaprosila, naj posreduje pri ministrstvu za državne soudeležbe, da s pritiskom na IRI reši železarno iz krize. Dežela je proizvodni preusmeritvi škedenjskega obrata namenila 20 milijard lir, manjka pa ustreznih načrt, ki ga mora pripraviti Finsider (IRI). Odbornik je delegaciji obljubil, da bo pismeno posredoval pri predsedniku IRI Prodiu in pri predsedniku skupine Terni Pozzu.

● Pod predsedstvom deželnega odbornika za zdravstvo Renzullija se je včeraj v Trstu sestal deželni odbor za preprečevanje uživanja mamil in alkoholičarja. Odbor je posvetil pozornost uresničevanju deželnega zakona o zdravljenju uživalcev mamil in pri tem soglašal, da bo treba v bodočnosti navezati tesnejše stike s Krajevnimi zdravstvenimi enotami. Odbor se bo spet sestal prihodnji teden ter si začrtal popolnejši program dela.

Še danes vpisovanje v tečaje «150 ur»

Na vseh slovenskih nižjih srednjih šolah se v teh dneh nadaljuje vpisovanje v tečaje «150 ur», ki so namenjeni delavcem, delavkam, gospodinjam, brezposelnim, upokojencem in vsem, ki nimajo še diplome nižje srednje šole. Tečaj traja eno šolsko leto, pouk pa se bo odvijal vsak dan, razen sobote, v popoldanskih ali večernih urah.

Vpisovanje v tečaje se bo zaključilo danes, 21. septembra, pouk pa se bo pričel prve dni oktobra. Za vpis je potreben rojstni list in za tiste, ki niso še dopolnili 23. leta tudi diploma osnovne šole.

Zelo pomembno bi bilo, da bi tudi letos ohranili vsaj dva tečaja, ki sta kot znano delovala zadnja leta na srednjih šolah «Ivan Cankar» v Trstu in «Simon Gregorčič» v Dolini.

Rajonski sveti

Jutri ob 19.30 se na sedežu v Ul. Battisti 14 sestane rajonski svet za Novo mitnico in Novo mesto. Jutri se sestane tudi rajonski svet za Kjadin in Rocol. Seja bo ob 19. uri v Ul. dei Mille 16.

Rajonski svet za mestni predel Kolonje in Škorklje se sestane v petek, 23. septembra, ob 19. uri na sedežu v Ul. Cologna 30. Razpravljal bo tudi o gospodarskih problemih Trsta.

razpisuje

ABONMA ZA SEZONO 1983 - 84

Vpisovanje abonentov od jutri, 22. t.m., do 5. oktobra, od 10. do 12. ure pri glavni blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4.

Dosedanji abonent lahko obnovi abonma tudi telefonsko do 30. septembra od 9. do 14. ure, tel. 734265.

vabi k vpisu v

BALETNO ŠOLO

V šolo se sprejemajo dosedanji učenci in učenke ter kandidati in kandidatke, starejši od 6 let.

Sestanek otrok, staršev in baletnih pedagogov bo danes, ob 15. uri v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4.

Gledališča

CANKARJEV DOM - Ljubljana Razstave

Do 6. novembra (Sprejemna dvorana) arheološka razstava Kelti in njihovi sodobniki na ozemlju Jugoslavije.

Velika dvorana

V petek, 23. t.m., ob 19.30: Otvoritveni koncert - Simfonični orkester Slovenske filharmonije.

Srednja dvorana

V petek, 23. t.m., ob 22. uri: Nočni program - rock opera. Beograjski festival BITEF.

Jutri in v petek, 23. t.m., ob 20. uri, oziroma 22. uri: Rock opera. Izjava moskovsko gledališče Leninskega komsomola (srednja dvorana).

Mala dvorana

Od 19. do 23. t.m., ob 20. uri: Jugoslovanski nizkopračunski filmi.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Danes, 21., in jutri, 22. t.m., ob 11.45 in do 17.45 J. Plevneš «Erigon». Predstava za Srednjo naravoslovno šolo v gledališki dvorani v Solkanu.

Koncerti

Jutri, 22. septembra, ob 20.30 — evangeličanska luteranska cerkev — Largo Panfili. Trio Lorenz ob izvajal koncert za klavir in godala. Pela bo mezzosopranistka Eva Novšak Houška (Jugoslavija).

Razstave

Zveza slovenskih kulturnih društev in odsek za zgodovino pri NSK vabita na ogled razstave glasbil, spisov in risb na temo «Jaz sem muzikant», na pobudo sekcije za glasbeno naravoslovje pri SAZU izdelali pa otroci piranske občine. Razstava je na ogled v Kulturnem domu v Trstu do 30. septembra.

Razna obvestila

ŠD Breg prireja v Boljuncu od 20. do 25. septembra teden zabavnih prireditev «Z nami v šotoru». Nastopili bodo priznani mednarodni glasbeni ansambli in umetniki.

Danes ob 20.30 nastop mladih plesalcev iz Fossalte pri Portogruaru, ter velika predstava s klasičnimi in latinskoameriški plesi. Za ta očarljivi večer pa bodo poskrbeli plesalci, člani «Cluba Diamante». Sledi ples z orkestrom Pomlad. Jutri ob 20.30: Mirco in Emanuela Catalano; svetovna prvaka za leto 1983 v rock and rollu. Po izvedbi programa ples do 24. z ansablom Pomlad. Petek: od 20.30 do 24. ples z velikim Show orkestrom New Valzer. Sobota: od 20.30 do 24. ples z ansablom Pomlad in tekmovalje v valčku. Nedelja: od 20.30 do 24. ples z ansablom Pomlad in žrebanje velike loterije.

Ob priliki 15-letnice prireja ŠD Poletje v nedeljo, 25. t.m., ob 16. uri ponovitev kotalkarske revije. Po reviji so vabljeni vsi bivši Poletovi kotalkarji in njihovi starši na družabni večer.

V ponedeljek, 26. 9., ob 15.30 se začne kotalkarski tečaj za začetnike. Vpisovanje na kotalkarišču na Pikelcu vsak dan od 18. do 20. ure.

KD Primorec vabijo na soboto, 24. t.m., na večer jazz glasbe s skupino Dixieland iz Izole. Koncert bo ob 20.30 v ljudskem domu v Trebčah.

Dekliški zbor I. Gruđen iz Nabrežne vabi vse tiste, ki bi radi pele v naših vrstah, neglede na starost, na pevske vaje, ki so ob ponedeljkih in četrtdkih v društvenih prostorih, ob 20. uri. Čakamo vas!

Ženski pevski zbor Prosek-Kontovel obvešča svoje članice, da bodo prve vaje v novi sezoni danes, 21. t.m., ob 20.30 v Soševi hiši na Proseku. Zaželeno so tudi nove pevke!

KD Lipa, KD Primorec in KD Sloven vabijo mlade od 3. razreda osnovne šole do 3. razreda nižje srednje šole ter njihove starše na prvo vajo otroškega zbora, ki bo jutri, 22. t.m., ob 16. uri v prostorih Gozdne zadruge na Padričah.

KRUT sporoča, da sprejema prijave za sledeče interesne dejavnosti: telovadba, plavanje, balinanje, kegljanje, streljanje in šah. Vpisovanje in informacije na začasnem sedežu krožka v Ul. Montecchi 6/IV, tel. 795136, vsak dan, razen ob sobotah, od 9. do 12. ure.

Glasbena matica obvešča, da bo vaja mešanega pevskega zbora v petek, 23. t.m., ob 19.30 v Kulturnem domu.

Prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Pavle Kosmač daruje Santina Pertot z družino 15.000 lir za spomenik padlim v NOB v Lonjerju.

V spomin na Josipa Pregarca daruje družina Fabjan (Prosek) 25.000 lir za TFS Stu ledi in 25.000 lir za moški pevski zbor F. Venturini.

Ob 6. obletnici smrti Angela Družina daruje brat Bogdan 10.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Namesto cvetja na grob pok. dr. Josipa Logarja daruje dr. Dušan Gruđen 30.000 lir za ŠD Sokol.

Namesto cvetja na grob Dorčeta Mastena daruje družina Kralj v Sestlanu 30.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Ido Rupel por. Grilanc, na Slavka Pirjevca in na Andreja Pertota daruje družina Starc-Križman (Kontovel 112) 30.000 lir za ŠD Kontovel.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 21. septembra
MATEJ
Sonce vzide ob 6.50 in zatone ob 19.06 — Dolžina dneva 12.16 — Luna vzide ob 19.18 in zatone ob 5.36.

Jutri, ČETRTEK, 22. septembra
MAVRICIJ

Vreme včeraj: temperatura 22,8 stopinje, zračni tlak 1019,3 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 55 odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Monica Coslovich, Stefano Stornoga, Claudia Papagno. UMRLI SO: 59-letna Iside Bencina vd. Abrami, 87-letna Teresa Razman vd. Abrami, 70-letni Carlo Castelletti, 80-letni Alberto Umek, 78-letna Stella Marc vd. Corte, 79-letni Giorgio Tasso, 76-letni Ruggero Pressen, 93-letna Antonia Bercich, 89-letna Antonia Furlanica vd. Bembic, 88-letna Vittoria Agreschi, 64-letni Emilio Bellemo, 68-letni Manlio Del Toso.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 8.30 do 20.30)

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9, Trg Valmaura 11, Zgonik, Boljunc in Zavlje. (od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30) Trg Goldoni 8 in Ul. Belpoggio 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 20.30 dalje)

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Zgonik, Boljunc in Zavlje.

ZDRAVSTVENA DEZURNA SLUŽBA Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpraznična od 16. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-127, Sestlan: tel. 209-197.

Izleti

SKD Tabor - Opčine priredi v nedeljo, 2. oktobra, ob priliki gostovanja folklorne skupine enodnevnih avtobusni izlet v Preddvor pri Kranju z obiskom Begunj in Kroke. Vpisovanje do 28. t.m. v društvenem baru.

Slovenska gobarska družina priredi v nedeljo, 25. septembra, gobarski izlet za člane. Zbirališče ob 8. uri pred spomenikom padlim na Opčinah. Obvezna prepustnica ali potni list.

Zveza žena — Bani prireja 9. oktobra izlet na Lago di Garda. Vpisuje Avgusta Malalan telefon 212863 ali Tea Renar v trgovini Start Sport na Opčinah.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu priredi v četrtek, 29. septembra izlet na Belopeška jezera. Potovanje bo čez Gorico (Novo Gorico) po Soški poti do Predila (kosilo v Logu pod Mangartom), mimo Rabeljskega jezera na Belopeška jezera. Vrnitev po Trbiški cesti, čez Tarčent-Čedad (postanek) — Trst. Odhod ob 7.30. Vpisovanje še jutri, 22. septembra, od 10. do 11. ure na našem sedežu v Ul. Cicerone 8.

SPDT prireja v nedeljo, 2. oktobra avtobusni izlet v Zabnice ob priliki otvoritve planinskega doma Mangart. Vpisovanje na sedežu ZSSDI do vključno srede, 27. t.m.

SPDT sporoča, da bo v nedeljo, 25. t.m. tradicionalni dan planincev. Zbirališče ob 9. uri v Repniču, nato skupni izlet na Volnik in od 13. ure dalje družabne igre za otroke in odrasle na travniku pri Repniču.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

PRODAM počitniško prikolico «Caravan Elnach» v dobrem stanju za 4 osebe: kuhalnik, ogrevanje in platnena veranda. Tel. 220-140 od 13. do 14. ure.

ŽENSKA srednjih let nudi pomoč v gospodinjstvu, tudi kot čistilka. Tel. 811-396 v večernih urah.

KONZULENT za delo bi sodeloval s podjetji, tvrdkami, družbami, zvezami in komercialisti. Ponudbe na Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, Trst, pod šifro «Konzulent».

PRODAM 700 kg belega grozdja iz vinograda v Grljanu. Tel. 631-962.

NA KRASU prodam trgovsko licenco: jestvine, sadje in zelenjava kmečko orodje, drogerija in papirnica. Tel. 226-240.

UGODNO prodam dva lesena soda. Telefon 231864.

OSMICO ima v Borštu Ivanka. Toči belo in črno vino.

PRODAM zazidljiv teren na Repentabru. Telefon 227284.

SOBOSLIKARSKA, zidarska, parketarska, inštalaterska dela v novih stavbah in pri popravilu obstoječih, sprejema skupina izvežbanih delavcev. Naročila po tel. 0481-882179

PRODAM Alfa sud 1200 — letnik '74 v odličnem stanju. Tel. 812215.

PRODAM Land rover 75 in Escort 76 v dobrem stanju. Tel. 824381.

PRODAM vinske sode v dobrem stanju od 1 do 7 hl. Tel. 299-453.

IŠČEM zaposlitev kot uradnica z znanjem nemškega in srbohrvatskega jezika. Ponudbe oziroma informacije pri upravi PD v Gorici.

OSMICO je odprl Alojz Škrk v Saležu štev. 33. Toči belo in črno vino.

KUPIM Ape v dobrem stanju. Tel. 228365 od 19. do 20. ure.

PRODAM hišo na Kontovelu št. 25, v dobrem stanju 80 kv. m. Telefonirati na št. 220-601 od 13. do 14. ure.

MENJALNICA vseh tujih valut

29. 9. 1983

Ameriški dolar	1.590.-
Kanadski dolar	1.290.-
Švicarski frank	738.-
Danska krona	164.-
Norveška krona	213.-
Svedska krona	201.-
Holandski florint	534.-
Francooski frank	196.-
Belgijski frank	26.-
Funt šterling	2.400.-
Irski šterling	1.860.-
Nemška marka	597.-
Avstrijski šiling	84,80
Portugalski eskudo	11,50
Španska pezeta	10.-
Japonski jen	5.-
Avstralski dolar	1.310.-
Grška drahma	14.-
Debeli dinar	13.-
Mali dinar	12,75

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRZASKA KREDITNA BANKA S.P.A. TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-440

informacije SIP uporabnikom

PLAČILO TELEFONSKEGA RAČUNA

Družba SIP opozarja svoje obonente, da je že pred časom zapadel rok za poravnavo računa za 5. dvome-sečje 1983.

S tem oglasom poziva vse tiste, ki še niso poravnali računa, naj to store čimprej pri lokalnih sedežih, da se tako izognejo prekinitvi, ki jo predvideva servisni pravilnik za neplačnike.

Società Italiana per l'Esercizio Telefonico p.a.

TRIESTE AUTO HI-FI

Avtostereo · Prodaja · Servis · Montaža

Alpine — Audiola — Ask — Autovox — Beltex — Becker — Blaupunkt — Cervin Vega — Grundig — Panasonic — Philips — Pioneer — Sound Barrier — Roadstar — Sharp — Voxson — Zendar — Kenwood — Jbl

TRST — UL. GEPPA 12/a — TEL. 69358

NASI PROIZVODI VAS BODO VEČ GRELI

PETROLCHIMICA ADRIATICA

F. MALE

Tekoka goriva za ogrevanje

Pogonska goriva

Dodatki gorivom

Maziva

TRST - DOMJO 145 - TEL.: 817395 - 824400

Proti krčenju proizvodnje v Trziču

Delavci ladjedelnice množično na deželno manifestacijo v Trstu

Po veliki protestni manifestaciji in stavki, ki je bila 9. t.m. v Trziču, proti krčenju proizvodnje v državnih ladjedelnih in proti krčenju števila zaposlenih, bodo delavci tržiškega obrata Italcantieri danes množično prisotni na veliki protestni manifestaciji deželnega značaja v Trstu. Iz Trziča se bodo stavkajoči delavci, za danes je namreč napovedana tudi 4-urna stavka, odpeljali s posebnim vlakom neposredno iz ladjedelnice. Iz Trsta se bodo prav tako vrnilj z vlakom, ki se bo ustavljal na tržiški postaji, od koder se bodo delavci v sprejedu vrnili na delovna mesta.

Z množično udeležbo na protestni manifestaciji, skupaj s kovinarji, zaposlenimi v državnih podjetjih, ki jim prav tako grozi, v okviru načrta Finsider, drastično zmanjšanje obsega proizvodnje, bodo delavci Italcantieri in njihovi sindikalni predstavniki najvišjim predstavnikom deželne uprave in osrednje vlade znova in odločno povedali svoja stališča: nasprotovanje krčenju proizvodnje v ladjedelnici, zahteva po izvajanju podrobnega načrta za ladjedelnost, zavrnitev načrta Fincantieri, ki pomeni prvi korak na poti popolne likvidacije državnih ladjedelnic v Italiji.

Naj ob tem povemo, da je bilo prejšnji teden na sedežu sindikata kovinarjev zborovanje na katerem so pouda-

rili pomen enotnega nastopa vseh političnih in družbenih sil v konfrontaciji z vlado, oziroma ustanovo IRI. Ta enotnost bi se morala pokazati tudi na današnjem protestnem shodu v Trstu. Te dni je bila v posameznih obratih tudi vrsta sindikalnih zborovanj.

Ce bi moral obveljati načrt Fincantieri bi v prihodnjih dveh letih v tržiški ladjedelnici odpisali okrog 650 delovnih mest, kar je za trenutni položaj gospodarstva na Goriškem in v deželi sploh zelo veliko.

Jutri bo o položaju v ladjedelnstvu ter v kovinarskih podjetjih z državo udeležbo razprava v deželnem svetu, v petek pa bo to vprašanje tema razprave na sestanku sindikalnih predstavnikov ladjedelnic v Genovi.

Zbor S. Ambrogio v Slavonskem Brodu

Člani tržiškega pevskega zbora S. Ambrogio so se te dni vrnili iz Slavonskega Broda, kjer so bili gostje kulturno-umetniškega društva in zbora Djuro Salaj. Pevci iz Trziča so v mestu ob Savi priredili tudi nekaj koncertov, zboru pa je bilo podeljeno posebno priznanje: častno občinstvo.

NA MOSTU NA SOČI

Odkritje spomenika dr. Ivanu Preglju

Pomemben kulturni dogodek bo v nedeljo, 25. t.m., na Mostu na Soči. Ob stoletnici rojstva pisatelja dr. Ivana Preglja, bodo v tem kraju odkrili spomenik, delo akademskega kiparja Negovana Nemca. Na slovesnosti, ki bo ob 11. uri, bo govoril pisatelj Saša Vuga, Pregljev rojak. Kulturni program bodo oblikovali dekliski oktet iz Tolmina, mešani pevski zbor Ivan Pregelj iz Mosta na Soči, mešani pevski zbor Soča iz Kanala, učiteljski pevski zbor iz Tolmina in oktet Simon Gregorčič iz Kobarida. Slovesnost ob odkritju spomenika pripravljajo, poleg Kluba starih goriških študentov še Društvo slovenskih pisateljev, občinska konferenca SZDL Tolmin, Kulturna skupnost Tolmin in Krajevna skupnost Most na Soči. Poleg osrednjega dogodka, odkritja spomenika, bo v prihodnjih dneh v Tolminu še vrsta drugih prireditev, ki so povezane z osrednjim dogodkom. V Tolminu, v knjižnici Cirila Kosmariča, bodo ob 19.30 odprli razstavo rokopisov in prvotiskov del Ivana Preglja, ob 20. uri pa bo literarni večer v priredbi Društva slovenskih pisateljev. Istega dne bodo v galeriji knjižnice odprli tudi razstavo del akademskega slikarja Marija Preglja, pisateljevega sina. Naj ob pomembnem dogodku spomnimo bralce, da so maja letos po pisatelju Ivanu Preglju, poimenovali osnovno šolo v Rupi.

Ob tisočletnici mesta

DRAGOCENE KNJIGE RAZSTAVLJENE V VIDMU

V sobanah Lionella v videmski občinski palači je odprta razstava nad tristo raritet, ki jih hrani videmska občinska biblioteka Vincenzo Joppi. Odprte razstave sodi v praznovanja tisočletnice Vidma. Kot je dejal župan Candolini na odprtju razstave, bodo sedanje prostore v palači Bertolini, ki so sicer lepi, vendar pa pretesni, kmalu nadomestili z novimi, večjimi in sodobnejšimi. Tudi na tak način bodo počastili tisočletnico tega mesta, v katerem so letos odprli kar pet muzejev, novih oz. prenovljenih, ki jih je doslej obiskalo že več kot 90.000 ljudi.

Videmska knjižnica ima zelo dragocene dokumente. Celoten arhiv mesta Videm do trinajstega stoletja dalje. Dragocene primerke knjig, ki so bile tiskane širom Evrope, velik del knjig, ki so bile tiskane v Furlaniji, tudi prve knjige v furlanskem jeziku. Hranijo tudi dokumentacijo raznih bratovščin, med temi tudi slovenske sv. Hieronima. En primerek te zapuščine, dnevni zvezek, je prikazan tudi na tej razstavi.

Izdali so tudi lični katalog, vodič po tej razstavi, ki je sam od sebe zanimiva publikacija. Kdor ima ljubezen do knjig in do raziskovalnega dela, temu ne bo odveč obisk v Vidmu.

Kot je na predstavitvi razstavljenih zbirk povedal eden njenih nekdanjih

ravnatelj prof. Gabrielli so v knjižnico zahajali številni tuji učenjaki, med njimi tudi Slovenec dr. Milko Kos.

Nagrade za diplome

Pokrajinska uprava obvešča, da zapade 30. t.m. rok za predstavitev prošnje za dodelitev 8 nagrad v višini 700 tisoč lir, ki jih je pokrajina namenila študentom, ki so v doktorskih razpravah poglobili kako vprašanje krajevnega značaja. Za nagrade lahko zaprosijo vsi, ki so tezo končali v letu 1982, tudi če nimajo bivališča v naši pokrajini, pod pogojem, da je njihovo delo posvečeno tukajšnji problematiki in zanimivo za pokrajinske bibliografske zbirke.

Zainteresirani morajo vložiti prošnje na kolkovanem papirju na sedežu pokrajinske uprave. Priložiti morajo izvod teze s potrdilom tajništva univerze, da je izvod enak originalu, potrdilo univerze o datumu in končni oceni ob diplomji ter ocenami posameznih izpitov. Vse ostale informacije dobijo zainteresirani na uradu za šolstvo pri pokrajinski upravi (tel. 85051).

Trgatev je v polnem teku Treba je le sončnega vremena

Medtem ko so na nižinskem območju na Goriškem že pospravili doberšen del grozdja, je trgategv v Brdih te dni na višku. Vinogradniki upajo, da bo vreme držalo še nekaj dni in da bodo letino, eno najboljših v zadnjem obdobju, lahko pospravili že od konca prihodnjega tedna. Daljše deževno obdobje bi zakasnilo trgategv in bi kvarno vplivalo na kakovost grozdja, ki je že doseglo zelo ugodno stopnjo zrelosti.

V nižinskem predelu so bele sorte grozdja v glavnem že potrgali, v prihodnjih dneh bodo pričeli pospravljati preostali del letine. Trgategv je te dni v polnem teku v Brdih, tako na italijanski, kakor na jugoslovanski strani. Vinogradniki te dni hitijo s pravilom tokajca in še zadnjih belih sort. Zaradi ugodnih vremenskih razmer se je grozdje skoraj povsod ohranilo do zdaj zelo zdravo in gnilobe, vsaj na območju Brd, skorajda ni opaziti. Edina rahlo neugodna ugotovitev je nekoliko nizka stopnja kisline, zlasti v grozdju, ki prihaja iz vinogradov, kjer je bil pridelek zelo visok. Da je trgategv v polnem teku pričajo tudi dolge vrste težko naloženih vozov in prikolic pred vinskimi kletmi, zlasti v Krminu, Slovrencu in drugih krajih.

Seveda ostaja še zmeraj velik vprašaj, kako bo z dokočnimi odkupnimi cenami, saj je že opaziti poskuse, da bi cene obdržali kar se da nizke. Sicer pa o tem vprašanju trgovci, ki se ukvarjajo z odkupom grozdja

neradi govorijo. Jasen odgovor smo dobili le v zadržni kleti v Krminu, kjer so zagotovili, da bodo glede odkupnih cen tudi letos upoštevali dosedanje politiko.

S polno zmogljivostjo delajo te dni tudi v zadržni kleti na Dobrovem, kjer bodo letos predvidoma odkupili okrog 1300 vagonov grozdja. Na dan ga odkupijo in predelajo povprečno od 80 do 100 vagonov, zaradi letošnje izredne kakovosti pa bodo odkupljene količine ob konicah tudi večje.

Odkupne cene grozdja se sučejo od 16 do 24 dinarjev za kilogram, za izredno kakovostno grozdje pa tudi

do 28 dinarjev. Odkupne cene so za črne sorte v glavnem enake, ali rahlo višje (višja je namreč stopnja sladkorja) lanskim, za bele sorte pa za okrog 15 do 16 odstotkov višje. Cena je predvsem odvisna od kakovosti pridelka in stopnje sladkorja.

Lani so v zadržni kleti na Dobrovem imeli daleč najboljšo (po količini) letino, letošnja pa bo vsaj na podlagi dosedanjih ugotovitev, daleč najboljša po kvaliteti.

Trgategv je v teku tudi na Vipavskem, kjer pa bo pridelek nekoliko manjši zaradi toče in drugih vremenskih nepravil.

Na Espomegu pripravljajo 2. Motor Expo Racing

Na goriškem razstavišču Espomego v Ul. della Barca bo tudi letos razstava avtomobilov, motorjev in vsega kar je s tem v zvezi. Razstava Motor Expo Racing bo odprta od petka, 7. oktobra, do nedelje, 16. oktobra.

Za letošnje razstavo so prireditelji izdelali slogan »pošasti so tu!«, pri katerem so seveda imeli v mislih to, kar se v avtomobilskem žargonu označuje kot pošasti — dirkalne avtomobile formule 1. Tako bodo na goriški prireditvi nekateri med najbolj slavni protagonisti velikega avtomobilskega cirkusa, od rdečih ferrarijev, do dirkalnih avtomobilov znamk williams, arrows, alfa romeo, osella in raznih drugih.

Pomembne novice bi morale firme predstaviti tudi v sekciji serijskih avtomobilov. Že lani, ko je bila v Gorici prva tovrstna prireditve, so na njej prvič v Italiji predstavili kar pet novih modelov, kar pomeni, da so razni evropski proizvajalci že od vsega začetka posvetili goriški razstavi precejšnjo pozornost. Zanimive novice so najavili tudi za letošnje razstavo.

Za okras in radovednost občinstva ter seveda v užitek ljubiteljem bodo poleg najnovejših avtomobilov na ogled tudi zelo stara, nekatera celo že zgodovinska vozila, pa še karti, motorji vseh vrst in starosti, dirkalni čolni in še druge zanimivosti.

Precej pester se obeta tudi spored obrobni prireditve. Na prvem mestu bo gotovo spektakularno tekmovanje Trial indoor, t.j. tekmovanje motorjev na umetni cross-progi, na kateri bodo morali tekmovalci premagovati razne ovire, ne da bi stopili z motorja. Tek-

movanje bo trajalo več dni. Minimum toristi med 5. in 12. letom se bodo pomerili na posebnem tekmovanju z malimi motorji.

Na vrsti bo tudi Grand prix radiovođenih avtomobilskih modelov z bencinskim motorjem, na katerem bodo sodelovali tekmovalci iz petih držav, ter deželno prvenstvo Slot, avtomobilskih modelov z električnim pogonom. Na razstavišču bodo tudi uredili progo za karting, na kateri se bodo odvijala tekmovanja v tej dokaj spektakularni avtomobilski panogi. Predvajali bodo tudi športne filme, ki bodo skupaj z razpravami in drugimi prireditvami, vedno v zvezi s svetom motorjev

Esperantisti vabijo na ribolov

Goriško esperantsko združenje prireja v sodelovanju z društvom ribičev v Ločniku tekmovanje v ribolovu. Tekmovanje, ki bo omejeno na lov na postvi bo v nedeljo, 2. oktobra, v jezercu pri opekarnah Venturini v Ločniku. Prijave sprejemajo na sedežu esperantskega združenja v Drevoredu XX. septembra (bivša Villa Serena) vsak ponedeljek in četrtek od 19. do 20.30 in na sedežu društva ribičev v Ločniku, Trg S. Giorgio 37, ob torkih od 20. do 21.30. Zmagovalci bodo prejeli kolajne, pokale in plakete, posebne nagrade pa so predvidene za najboljše uvrščeno žensko, mladince in za najbolj številno skupino.

Prenovitev upepeljevalnika v prihodnjih dveh mesecih

Upepeljevalnik pri Sovodnjah bodo končno pričeli obnavljati v prihodnjih dveh, treh mesecih. Do takrat bo obratoval z zmanjšano zmogljivostjo, tako kakor obratuje že zdaj, od začetka julija, ko je družba Saspj, ki objekt upravlja, sporočila o skorajšnjem pričetku del ter o nujnosti, da se del odpadkov, ki jih tu sežigajo, preusmeri v upepeljevalnik v Moraru. Začetek rekonstrukcije, o čemer je sicer govor že kakšno leto, se je tako zavlekel za nekaj mesecev. Končno pa je bil, kakor smo izvedeli pri tehničnem vodstvu obrata, tudi rešen administrativni postopek in to prav te dni.

Prenovitevna dela bodo trajala predvidoma mesec ali dva, vendar se utegne ta rok podaljšati zaradi neugodnih vremenskih razmer ali drugih pogojev. Najprej bodo zgradili nov dimnik in to iz posebne cementne zmesi, v drugi fazi pa bodo izvedli potrebna prenovitvena dela na peči in uredili priključek na nov dimnik. Prizadevajo si, da bi obrat skoraj ves čas ostal v pogonu, čeprav s precej omejeno zmogljivostjo. Že zdaj dela samo z okrog 70 do 80-odstotno zmogljivostjo, kar komaj zadošča za predelavo tistih 300 do 400 stotov smeti, ki jih

dnevno proizvedejo na območju goriške občine. Po prenovitvenih delih bo zmogljivost upepeljevalnika v glavnem enaka prejšnji in ne bi smelo biti težav za prevzem smeti iz sovodnjske, doberdobske in nekaterih drugih občin.

Trčenje na križišču

Na nevarnem križišču med ulicama Leoni in Paolo Diacono se je včeraj popoldne spet pripetila prometna nesreča. Tokrat je šlo za trčenje med avtomobilom in motornim kolesom, pri katerem se je ranil 30-letni delavec Tullio Corazza iz Ul. Fonda 24 v Ločniku, ki se je peljal z motornim kolesom.

Takoj po nesreči, ki se je pripetila okrog 14. ure, so ga peljali v splošno bolnišnico.

Izleti

Na sedežu Društva slovenskih upokojencev v Ul. Malta 2, samo še danes od 10. do 12. ure vpisujejo za avtobusni izlet na Štajerski in v Prekmurje, ki bo 1. in 2. oktobra.

Tudi upokojenci se lahko aktivno ukvarjajo s športom

O tem pričajo prizadevanja društva slovenskih upokojencev

Nekako ustaljeno je prepričanje, da je telovadba namenjena predvsem mladim. Pri društvu slovenskih upokojencev pa si v zadnjem času zelo uspešno prizadevajo dokazati ravno nasprotno. Tako so se nekateri njihovi člani 10. septembra udeležili balinarskega turnirja, ki so ga pripravili člani Društva upokojencev iz Solkana, v soboto, 24. t.m., se bosta dve ekipi (moška in ženska) udeležili tekem v plavanju, ki bodo v bazenu v Lipici in na katerih bodo sodelovali tudi upokojenci iz Nove Gorice in Sežane. Za prireditve je med člani društva veliko zanimanja. Precejšnjo pozornost pa nameravajo pri društvu tudi letos namestiti rednim tedenskim vajam v telovadnici Kulturnega doma. Z dejavnostjo bodo predvidoma pričeli ob koncu prihodnjega meseca. Vaje bodo dvakrat tedensko pod vodstvom strokovno usposobljenih vaditeljev. O poteku telovadnega tečaja bo društvo seznanilo svoje člane že v prihodnjih tednih, kakor hitro bodo izdelali celotni načrt.

Poleg rekreativne telovadbe in drugih oblik športnega udejstvovanja v

jesensko-zimski sezoni nameravajo prirediti še nekaj avtobusnih izletov in družabnih prireditev. Tako se skupaj z novogoriškim društvom upokojencev dogovarjajo o skupnem izletu na Plitvice.

Delovanje bivših deportirancev

Goriška sekcija vsedržavnega združenja bivših deportirancev vabi vse člane, ki so po 17 letih prizadevanja združenja končno prejeli dosmrtno priznavalnino, naj v znak solidarnosti prispevajo združenju znesek, ki naj ga vsak določi po lastni uvidenosti. Prostovoljne prispevke lahko člani oddajo na sedežu združenja v Ul. IX. avgusta.

POGREBI

Ob 11. uri Enrico Giuseppin iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločniku; ob 12.30 Roman Brezigar iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev in na pokopališče v Podgori.

Razna obvestila

SPD Gorica obvešča udeležence plansko-gobarskega piknika, ki bo v nedeljo, 25. t.m., pri lovski koči na Kobalarju, da bo odhod s Travnika ob 7.30. Prevoz z lastnimi sredstvi, hrana in pijača iz nahrbtnika. Kogar gobe ne zanimajo, lahko pride v opo'danskem času na družabnost.

Kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 «Interceptor - Il guerriero della strada».
VITTORIA — 17.00—22.00 «Sexy orge collegiali». Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 17.45—22.00 «Tootsie». Dustin Hoffman. Barvni film.

Tržič

PRINCIPE Danes zaprto.
EXCELSIOR 18.00—22.00 «La zia ereticas».

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00—21.00 «Carstvo čutil», japonski erotični film.
VOBODA 19.00—21.00 «Deset zapovedi - II. del», biblični film.
DESKLE 20.30 «Zob za zob», ameriški akcijski film.

Ob nekaterih izjavah goriškega nadškofa *Errare humanum est, perseverare diabolicum*

V letu 1982, po smrti priljubljene goriškega nadškofa Pietra Cocolina, so se omenjale najrazličnejše možnosti o njegovem nasledniku na čelu tako pomembne dvojezične in mejne škofije. Tu živeči verniki in tudi drugi, ki sicer niso verni, Cerkev pa spoštujejo kot silo s katero je treba računati na vsakem koraku, so bili seveda radovedni kdo bo mož, ki bo nadaljeval Cocolinovo pomembno in hvalevredno delo utrjevanja enotnosti med tu živečimi italijanskimi in slovenskimi verniki in duhovniki, ki bi odstranila to kar so tudi na cerkvenem področju ustvarili sopotniki fašizma, in kdo bo mož, ki mu bo Vatikan naložil ne vedno lahko nalogo nadaljevanja dialoga med italijanskimi in jugoslovanskimi škofi.

S tema problemoma se je dolga leta ukvarjal, rekli bi uspešno, pokojni nadškof Cocolin. Bil je doma iz spodnje Furlanije, tistega nekoč revnega predela Goriške, ki je dal cerkveni hierarhiji veliko duhovno, in ki je, v letih študija na goriškem semenišču, spoznal in vzljubil slovenske stanovske tovariše, se seznanil z njihovo problematiko, z našim jezikom in z našo kulturo. Ker je vestno izpolnjeval svojo nalogo, v duhu tradicije oglejskega patriarhata, so mu bili Slovenci, tako verniki kot neverniki, tudi hvaležni. Italijanska škofovska konferenca, v kateri je igral pomembno vlogo nekdanji goriški nadškof Pangrazio, pa mu je poverila še težko nalogo vzdrževati stike z jugoslovansko škofovsko konferenco. Tudi zato je dobil pokojni nadškof Cocolin pomembna jugoslovanska državna priznanja, zato so ga slovenski verniki vzljubili, zato tudi toliko zares občutenega žalovanja na njegovem pogrebu, na katerega so prišli tudi slovenski škofje.

Pričakovali smo zato, da bo njegov naslednik na goriškem nadškofijem prestolu, nadaljeval s to politiko utrjevanja enotnosti med slovenskimi in italijanskimi verniki ob spoštovanju posebnosti obojih ter tu s politiko sodelovanja, odkritega in poštenega sodelovanja čez mejo. V lanskem novembru smo bili u radno obveščeni, da je papež imenoval novega goriškega nadškofa Vitalia Antonia Bommarca, dotodanjega generala franciškanov. Za goriškega nadškofa je bil imenovan 17. novembra 1982. Vest je sicer Gorica izvedla že prej iz pisanja tržaškega italijanskega dnevnika v katerem je kot časnikar zaposlen sorodnik novega nadškofa. Ko smo slovenske duhovne vprašali kdo je mož, ki ga je papež poslal na tako pomembno mesto v Gorico, so nam odgovorili z značilno odprtimi rokami, ki so pomnile da ne vedo veliko o njem. Le to so vedeli, da ne pozna slovenskega jezika. V Gorici pa se je govorilo, da se Cocolinov naslednik uči slovenščine v nekem slovenskem samostanu. Je bil to morda kdo drug?

V Gorico je novi nadškof prišel prvo nedeljo v letošnjem februarju. Močno je deževalo, zato ni bilo veliko ljudi na tej cerkveni slavnosti v goriški stolnici. Takoj je nadškof Bommarco povedal, da se bo zanimal za vprašanja italijanskih in slovenskih vernikov.

vi nadškof sestajati z zastopniki oblasti in z verniki. Prišel je tudi v Štandrev, kjer se je srečal s slovenskimi verniki iz vse nadškofije. Bil je to doslej edini stik s slovenskimi verniki v tako dolgem času. Vsaj nismo zabeležili časopisnih kronik iz katerih bi izhajalo, da je šel nadškof na obisk v naše kraje, medtem ko imamo kup beležk o obiskih v furlanskih župnijah in še zlasti v Ogleju. To povzroča nevoljo in pomisleke tudi v marsikaterem italijanskem duhovniku.

Novi goriški nadškof pa je prisoten na marsikateri, na številnih javnih manifestacijah in ponekod, npr. na zaključku Vin Mondia na gradu so ga celo počastili s častnim naslonjačem sredi dvorane, kar je bilo pri nas že šlo v pozabo. Nadškof Bommarco je maseval v začetku letošnjega maja, tudi ko so se svoji in nekateri drugi spominjali deportirancev v maju 1945 in jih v svojem govoru na tej maši primerjal z argentinskimi desaparecidosi.

Ne vemo za datum, vemo pa da se je sestal tudi s slovenskimi duhovniki, in ko so mu ti pravili o krivicah, ki so jih doživeli rod fašizmom, in o drugih slovenskih problemih, jim je zabrusil, da je to stvar preteklosti, da je treba na to pozabiti, in ko je kak slovenski duhovnik tem izvajanjem oponiral, se je nadškof uveljavil s svojo avtoriteto. Slovenski duhovniki so morali obmolkniti.

O tem sporu, če ga smemo tako imenovati, nismo zasledili beležke v zato najbolj zainteresiranem listu, v tedenskem glasilu slovenskih duhovnikov, ki izhaja v Gorici, ki je sicer tako hiter v kritiziranju italijanskih politikov, ki napravljajo kar ni v totalno podporo slovenskih vprašanj, še posebej če so ti levičarsko usmerjeni. Popolna tišina torej v slovenskih duhovniških in verskih krogih. Očitno med njimi ni noben sodobni Ivo Juvančič, ki bi imel pogum zastopati se takim krivicam.

Nas pa čudi tako nadškofovo zadržanje, še zlasti ker smo vedeli, da se je njegova družina tja do fašističnih let imenovala Bolmarcih (ali Bolmarčić), da je njegova družina torej hrvaškega izvora, doma s Cresca, odkoder se je izselila v Italijo. Da je precej hrvaškega v njem dokazuje tudi dejstvo, da nadškof gladko govori hrvaščino.

Pred nekaj dnevi pa smo dobili še nekaj novega. Intervju s časnikarjem turinskega dnevnika «La Stampa». Časnikar Francesco Santini je 8. septembra priobčil na vidnem mestu v La Stampi članek o «Pohabljenem blagostanju Gorice». Turinskega dnevnika sicer ne prebiramo vsak dan, dobili smo ga v roke šele nekaj dni kasneje, ko so nas o vsebini članka opozorili prijatelji. Že sama beseda «pohabljen», ki zveni v italijanshčini «mutilato» nas je osupnila. Vedeli smo, da so to besedo svojčas uporabljali tisti najbolj zakrknjeni predstavniki italijanskega šovinizma, ki so imeli polna usta o «Gorizia, la città mutilata».

Še bolj smo osupnili, ko smo prebrali besede, ki jih časnikar kar postavlja v usta goriškemu nadškofu Bommarcu in goriškemu županu Scaranu. Prebrali smo enkrat, dvakrat, večkrat ta članek in ostali brez

besed. Ali je sploh mogoče, da nekdo v Gorici, še posebej tak, ki sedi na zelo važnem položaju, govori tako, po dolgih letih pogovorov čez mejo in utrjevanju medsebojnih stikov? Saj so bile to vendarle besede, ki smo jih čuli iz ust Bernardisa, Santina, Bartolija ter drugih njim podobnih v prvih povojnih letih.

Počakali smo nekaj dni predno bi kaj napisali, kajti upali smo, da je časnikar, poseben dopisnik, slabo razumel besede, ki mu jih je povedal nadškof, in da bomo zato našli demantiranje teh besed tako v verskih glasilih Voce isontina in Katoliški glas, ki izhajata konec tedna. Ušleli smo se. Nobenega demantija ni bilo.

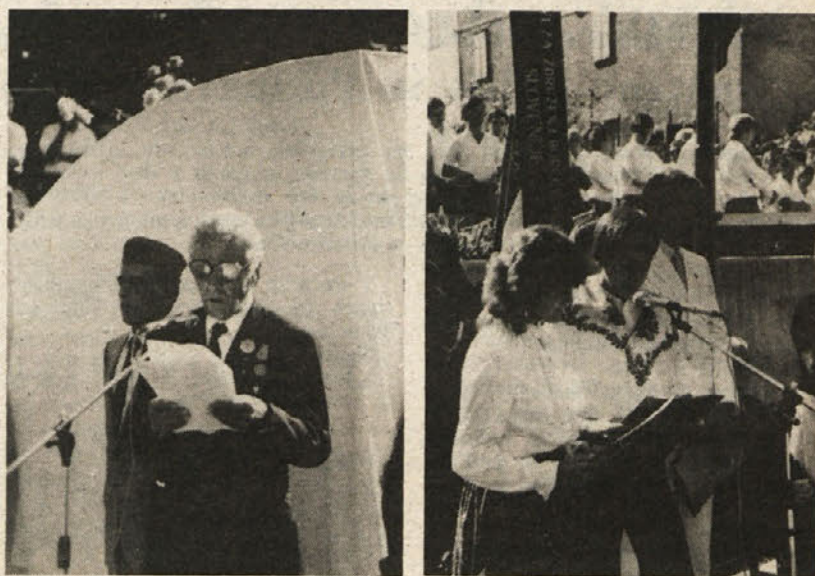
Kaj je turinskemu časnikarju povedal nadškof Bommarco? Časnikar daje v navednice nadškofove izjave, kar pomeni da so besede pristne. Takoj ko nadškof vstane, vsak dan, je že takoj nervozen. Ko odpre okno zagleda na Sabotinu velik bel napis «Naš Tito». To ga precej razjezi. Potem pa, ko ga časnikar sprašuje če odgovarja resnici statistični podatek, da je po stopnji blagostanja Gorica na desetem mestu v državi, odgovori časnikarju z mržnjo (con rancore): «Gorica je izgubila deset odstotkov svoje pokrajine. Meja lahko postane sreča ali nesreča. Tu smo na meji amputiranega mesta in to je bila drama,rojena v bolečini v nespoštovanju razkrojene skupnosti.» Zatem se nadškof spomni Osima in tega sporazuma ter jezno pove: «Dali so podpis pod to krivico. Rim je hotel zaključiti zgodovinsko obdobje. Jasnno, nihče pri nas ne sanja, da bi ponovno dobili ozemlja, ki nam jih je iztrgala vojna. Lahko pa bi rekli: Obdržite si tista ozemlja. A brez italijanskega podpisa na taki pogodbi.»

Tako torej. Imamo novo, iz stare šovinistične ropotarnice privlečeno politiko doma in v odnosih z jugoslovanskim sosedom. Politiko, ki izhaja iz škofovskega prepričanja «da razcepjeno ozemlje nikdar ne bo moglo nuditi miru!» Mi se seveda upravičeno vprašujemo če nadškof sploh ve čigavo ozemlje in kateri narod je na Goriškem razcepila meja. In še ali se visoki dušni pastir, uprt z mislimi, ker že s pogledom ne more, v Podonavje, na tej meji želi izkazati kot posrednik pokoncilskih idej Cerkve, kot nosilec in znanilec krščanske ljubezni in miru med narodoma, ki tu živita in sodelujeta? Ali se mu bolj prilagajajo drugačni verski, pa ne samo ti vzori?

Ni minilo leto od imenovanja novega nadškofa in že ugotavljamo, primorani smo ugotavljati, da so se stvari premaknile. Na slabše. Nadškofa Bommarca imamo danes v Gorici, pa čeprav nekateri v goriški nadškofiji pravijo, da mu je Gorica že pretesna. Bolje bi mu najbrž prijal Trst, kamor je bil namenjen že pred leti, kjer bi bil našel sebi enake Santina in nekatere med današnjimi melonarji. Vatikan pa je namesto njega izbral sedanjega nadškofa Bellomija, ki vodi politiko miru brez dajanja revanšističnih izjav.

Je goriško preveč mirno vzdusje, ki moti sedanjega goriškega nadškofa, motilo tudi odločujoče kroge v Vatikanu, ki so nam ga poslali?

Fotokronika nedeljske svečanosti ob odkritju spomenika na Peči

Oskar Milič

Recitatorji

Mati Zorka Cotič odkriva spomenik

Častna straža športnikov KŠD Vipava

Tečaj glasbene vzgoje

V prostorih osnovne šole v Sovodnjah se je v petek popoldne pričel dopolnilni tečaj glasbene vzgoje za vzgojiteljice v otroških vrtcih s slovenskim učnim jezikom na Goriškem. Udeležuje se ga okrog trideset vzgo-

jiteljic in učiteljcev prve stopnje osnovne šole. Udeleženci so z zanimanjem sledili predavanjem prof. dr. Brede Oblakove z Glasbene akademije v Ljubljani tudi včeraj dopoldne. Tečaj se bo nadaljeval 30. septembra in 1. oktobra.

Marko Marinčič

Dva mlada Goričana s kanujem po dolgi reki

(Po sledih Jacka Londona)

V tem predelu je voznja po reki dokaj enostavna. Yukon še ni pretirano širok, vije se med hribi in gozdovi, tok pa je dovolj hiter, da lahko kanu opravi kar lepe razdalje v enem dnevu. Kljub jezzeru Laberge in brzicam sta Tomaž in Armen v tem prvem delu prevozila skoraj 60 milj (malo manj kot 100 kilometrov) na dan. Nekega dne, ko sta s 16 urami veslanja skušala postaviti rekord, sta izračunala na podlagi točnih zemljevidov, da sta v enem samem dnevu pustila za seboj kar 90 milj (145 kilometrov).

Yukon, ki v tem delu nadaljuje svojo pot med hribi, se zelo poveča s pritokoma White River in Stewart River, ki se le nekaj milj drug od drugega izlivata vanj. Prav pri sotočju z reko Stewart, kjer danes stoji istoimensko naselje, je več časa taboril pisatelj Jack London. Vedel je, da ima pri sotočjih

Armen pred kočjo Jacka Londona v Dawsonu

možnost srečati veliko število ljudi, ki potujejo po rekah in od njih izvedeti veliko zanimivih stvari in nevsakdanjih zgodb, ki jih je potem opisal v svojih knjigah. Med svojimi potovanji je Jack London s številnimi postanki med traperji, Indijanci in iskalci zlata preživel v teh krajih precej mesecev. V Dawsonu stoji še danes njegova lesena kočja. Potem je

podobno kot letos Tomaž in Armen nadaljeval dolgo pot po Yukonu do Beringovega morja, kjer se je vkrcal na ribiško ladjo za lov na kite, s katero je odplul proti Kaliforniji.

Od sotočja s Stewart Riverjem sta Tomaž in Armen deveti dan po odhodu iz Whitehorsa priplula v Dawson. Dotlej sta prevozila 462 milj. V Dawsonu sta opravila prvi daljši postanek, ki je trajal štiri dni. Kraj je namreč izredno zanimiv. Poleg omenjene kočje, v kateri je več mesecev bival Jack London, je ta kraj znamenit iz časa velikega teka na zlato. Takrat je Dawson zrasel kot goba v veliko mesto, ki je štel preko stotisoč prebivalcev. Mesto je bilo polno pustolovcev in iskalcev zlata, ki so se odpravljali po toku «zlate reke» Klondyke. Ta znana reka, v kateri so konec prejšnjega stoletja med prodrom odkrili precejšnje količine zlata v zrnih, se prav pri Dawsonu izliva v Yukon. Tisoči lovcev na zlato so seveda v nekaj letih prerešali dno cele struge Klondyke, tako da je zlato kmalu zmanjkalo. Tedaj se je začel Dawson klaverno prazniti.

Danes šteje mestece poleti, ko se prebivalcem pridružijo številni turisti, tisoč ali dva tisoč ljudi, od katerih preživi tukaj zimo le nekaj stotin stalnih prebivalcev. V glavnem so to lovci na kožuharje — traperji, kot jih nazivajo z angleško besedo, ker pri lovu uporabljajo predvsem pasti. Med prebivalci so poleg belcev tudi Indijanci, ki se kot ostali v poletnih mesecih preživljajo z ribolovom, pozimi pa z lovom na kožuharje.

Več kvalifikacijskih nogometnih tekem za EP Spet živahna nogometna sreda

Na sporedu tudi prijateljska tekma olimpijskih reprezentanc Italije in Portugalske (v Genovi ob 20.30)

Že ni več srede, da ne bi bilo na evropskih nogometnih igriščih izredno živahno. Prejšnjo sredo so bila na sporedu srečanja v treh evropskih klubskih nogometnih pokalih, danes bo igralo več reprezentanc v kvalifikacijah za EP, poleg tega se bo italijanska olimpijska reprezentanca v prijateljskem srečanju v Genovi pomerila s Portugalsko.

Kvalifikacije za EP

Danes bodo na sporedu tekme kar v šestih izločilnih skupinah.

Skupina 2

V Lizboni se bosta pomerila Portugalska in Finska. V tem srečanju so seveda Portugalci nesporni favoriti, čeprav kaže, da je v tej skupini že vse odločeno po visokem porazu Portugalcev proti SZ.

Skupina 3

V dokaj delikatnem srečanju bosta drevi v Londonu igrali Anglija in Danska. Srečanje pa bo zanimivo tudi zato, ker bo v obeh reprezentancah nastopilo nekaj nogometašev, ki igrajo v Italiji. V angleški reprezentanci bosta namreč igrala Francis (Sampdoria) in Blissett (Milan), v danski pa Landrup (Lazio) in Berggreen (Pisa).

Skupina 4

V tej skupini nastopa tudi Jugoslavija in bo zato razplet v današnjem srečanju med Norveško in Walesom še kako zanimiv. Po nepričakovanem porazu Norvežanov doma proti Bolgariji, so se tudi Jugoslovani povečale možnosti za uvrstitev v finalni del tega EP.

LESTVICA

Wales	3	2	1	0	6:4	5
Norveška	4	1	1	2	6:6	3
Jugoslavija	3	1	1	1	6:7	3
Bolgarija	4	1	1	2	4:5	3

Skupina 5

V enem izmed ključnih tekem te skupine se bosta drevi spoprijeli Švedska in ČSSR. V tej skupini pa je dokončno že izločena Italija.

LESTVICA

Romunija	6	4	1	1	7:2	9
ČSSR	5	2	3	0	12:5	7
Švedska	6	3	1	2	10:5	7
Italija	5	0	3	2	3:6	3
Ciper	6	0	2	4	3:17	2

V srečanju S. Irska - Avstrija bo nastopal za Avstrije tudi «Italijan» Schachner.

Skupina 7

V tekmi Islandija - Irska pa bo igral za Irce član Sampdorie Brady.

PRIJATELJSKA TEKMA

Italija — Portugalska

V Genovi bo drevi ob 20.30 (neposreden prenos po tretji italijanski mreži) prijateljsko srečanje med olimpijskima reprezentanca Italije, ki jo vodi Tržačan Cesare Maldini, in Portugalsko.

Poleg te prijateljske tekme bosta še dve srečanja članskih reprezentanc. V Bruslju bosta igrali Belgija - Nizozemska. Za Belgijo bosta nastopila tudi «Milančana» Gerets in Coeck. V Glasgowu pa bosta igrala Škotska in Urugvaj.

AMERICA'S CUP

Liberty uspešen

NEWPORT — Ameriška jadrnica Liberty je osvojila četrto regato America's cup. Včeraj je namreč premagala posadko Australije 2 s prednostjo 43".

Po tej zmagi vodijo Američani s 3:1 in jim zadostuje še en uspeh za končno slavje.

Lep uspeh odbojkarjev trenerja Prandija

Italija spet bliže evropskemu vrhu

VZHODNI BERLIN — Sovjetska zveza, Bolgarija, Češkoslovaška, Vzhodna Nemčija, Poljska in Italija so reprezentance, ki se bodo od jutri dalje potegovala za naslov evropskega prvaka v moški odbojki.

Moštvo trenerja Prandija je torej popolnoma doseglo zastavljeni cilj, se pravi uvrstitev v finalni del, ki omogoča Italiji, da se po svetovnem prvenstvu leta 1978 in EP v Parizu leta 1979 ter po vrsti mednarodnih spodsrljajev spet vključi v sam vrh evropske odbojke, ki ji po kvaliteti pritiče. In vendar le malo je manjkalo, pa bi bili Italijani, kljub dvema zmagama v kvalifikacijskem delu, izločeni iz boja za kolajne. Dovolj bi bilo namreč, da bi v zadnjem dnevu Romunija s 3:1 premagala Poljsko in italijanski zmagi nad Romunijo samo (3:2) in Francijo (3:1) bi bili zamen.

Skupina, v kateri so se borili «az-zurri», je bila prav gotovo najbolj izenačena. Poleg Romunije in Poljske, za kateri je bilo pač znano, da sodita med boljše evropska moštva, je zelo ugodno presenetila tudi Francija.

Končna lestvica kvalifikacijskih skupin:

SKUPINA A

SZ 6, ČSSR 4, Finska 2, Nizozemska 0.

SKUPINA B

Poljska	3	3	0	9:3	6
Italija	3	2	1	7:6	4
Romunija	3	1	2	7:8	2
Francija	3	0	3	3:9	0

SKUPINA C

Bolgarija 6, NDR 4, Madžarska 2, Grčija 0.

V ženski konkurenci so se v finalu od prvega do šestega mesta uvrstile naslednje države: Bolgarija, Za-

Boks: drevi v Caserti za evropski naslov

CASERTA — Drevi bo v Caserti boksarski dvoboj za evropski naslov v lahki junior kategoriji. Italijan Alfredo Rainiger bo namreč ta naslov skušal odvzeti Špancu Robertu Castanonu, ki je star 30 let in ki sodi med boljše evropske boksarje sploh.

Rainiger pa je pred drevišnjim dvobojem izjavil naslednje: «Zaradi potresa sem moral zapustiti hišo in živeti na nekem tovornjaku. Ko sem postal italijanski prvak, mi je neapeljski župan dobil sobo v hotelu. Ko bi tokrat zmagal, kdove, da bi mi ne poskrbeli tudi za stanovanje.»

Umrl slavni nogometaš Angel Labruna

BUENOS AIRES — Eden najboljših argentinskih nogometašev vseh časov Angel Labruna je včeraj umrl v starosti 64 let (infarkt).

Pri moštvi River Plate je igral kar do 42. leta starosti. Nato pa je tudi uspešno opravljal trenerski posel. V letošnji sezoni je kot tehnični vodja prevzel mesto pri moštvi Argentinos Junior, bivša ekipa slavnega Maradone.

V dvomu nastop De Falca proti Perugii

Po visokem porazu v nedeljskem drugem kolu italijanske B nogometne lige v Monzi (0:3) bo Triestina verjetno ostala za nedeljsko srečanje proti Perugii brez svojega najboljšega napadalca De Falca. Le-ta se je namreč poškodoval prav v zadnjih minutah nedeljske tekme. Obvezo na nogi bo moral držati vse do petka in težko je, da bi lahko tržaški napadalec že v nedeljo stopil na igrišče, ko bo Triestina igrala v zelo pomembnem domačem srečanju. De Falco bi bil za tržaško moštvo v tej tekmi še kako koristen.

Socrates o svojih rojakih v Italiji

SAO PAULO — «Bil sem prepričan, da se bodo naši nogometaši kaj kmalu znašli v italijanskem prvenstvu,» tako je izjavil brazilski nogometni as Socrates glede nastopa svojih rojakov v italijanskem prvenstvu.

«Naši nogometaši so tehnično in taktično tako pripravljeni, da lahko uspešno nastopajo v kateremkoli prvenstvu na svetu, in zato tudi v italijanskem.»

Glede brazilske reprezentance pa je Socrates dejal naslednje: «V Španiji smo nesrečno izgubili proti Italiji, toda prepričan sem, da je bila naša reprezentanca najboljša na svetovnem prvenstvu in da bo tako reprezentanca v bodoče tudi težko sestaviti. Pri vsem tem pa bi dodal, da sem še vedno pristaš teorije, da je v nogometu pomembnejša igra od rezultata. In po igri je bila naša reprezentanca v Španiji najboljša. Če pa z dobro igro dosežeš dober rezultat, je seveda to še boljše.»

● **NAMIZNI TENIS.** Danes v Mantovi se bo italijanska namiznoteniška reprezentanca pomerila z Belgijo v okviru prvega kola evropske lige 1983.

Prevajalke za Ol v Sarajevu

Ksenija Milanović, 22 let, univerzitetna študentka, v narodni noši, bo ena izmed številnih prevajalk na bližnjih zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu

Kvalifikacije za odbojkarški «turnir prijateljstva» V Ljubljano Olympia in Juventina

Številni gledalci so v ponedeljek zvečer sledili zanimivemu odbojkarškemu turnirju, ki je bil v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. Kot smo že pred nekaj dnevi poročali, je šlo za vsakoletni «turnir prijateljstva», ki ga že vrsto let skupno organizirajo Odbojkarški zvezi Slovenije in Hrvaške ter Odbojkarška komisija pri ZSSDI.

Za vstop v finalni del turnirja prijateljstva, ki bo v Ljubljani že v nedeljo, so se v Gorici potegovala moške šesterke tržaškega Bora, štandreske Juventine ter goriške Olympie. Po ogorčenih bojih, ki so se zavlekli pozno v noč, je povsem zaslužen o svojilo prvo mesto goriška Olympia, ki je pokazala, da ima trenutno še najboljše uigrano ekipo. Nasplošno pa je bilo opaziti, da so vse tri ekipe komaj začele s pripravami za novo sezono, zato je tudi kvaliteta posa-

meznih srečanj bila pod pričakovano. Izidi posameznih srečanj pa so naslednji:

Olympia - Bor JIK Banka 2:1 (13:15, 15:7, 15:9)

Juventina - Bor JIK Banka 2:1 (13:15, 15:11, 15:10)

Olympia - Juventina 2:0 (15:12, 15:9)

Za ljubljanski finalni del sta se tako uvrstili Olympia in Juventina. Ekipe so igrala v naslednjih postavah:

OLYMPIA: Š. Cotič, D. Terpin, M. Cotič, M. Spacapan, A. Terpin, L. Batistič, I. Cotič, S. Terpin, R. Cotič, R. Dornik, B. Kosič.

JUVENTINA: I. Plesničar, L. Černic, R. Petejan, I. Juren, D. Mučič, M. Jarc, I. Orel, R. Lavrenčič, R. Faganel, D. Vizintin.

BOR JIK BANKA: D. Batič, J. Bitežnik, S. Budin, R. Corbo, F.

Gombač, D. Krebel, I. Marušič, D. Pečenko, M. Sgubin, S. Stančič, Vili Prinčič

● **V PRIJATELJSKI KOŠARKARSKI** tekmi je sinoči beneška Carrera z 82:73 (42:35) premagala Rapident Livorno. Pri Carreri sta bila najuspešnejša Wily in Allen (oba po 18 točk), pri Rapidentu pa Gibson (26) in Roda (16).

● **CORRADO BARAZZUTTI** je v šestnajstini finala teniškega turnirja v Bordeauxu s 6:4, 6:4 zgubil proti Špancu Aguleri. Drugi izidi: Tulasne (Fr.) - Peci (Par.) 6:3, 6:2; Arraya (Peru) - Kuchna (Fr.) 6:3, 6:2; Arguello (Arg.) - Castellan (Argentina) 6:4, 6:0; Eimonsson (Sve.) - Schapers (Niz.) 6:1, 7:5; Dowdswell (J. Af.) - Murphy (ZDA) 7:5, 4:6, 6:3.

V ORGANIZACIJI ŠTT

Tudi letos plavalni tečaj za najmlajše

Sportna šola Trst bo tudi letos priredila za učence osnovnih šol iz Trsta in Milj plavalni tečaj, ki je že lani zabeležil lep uspeh.

Za učenje plavanja je med našimi najmlajšimi letos še večje zanimanje kot lani, zato je ŠST sklenila tudi letos na Alturi prirediti tečaj, ki bo potekal dvakrat tedensko in sicer bo prva skupina prišla na vrsto v prvi, druga pa v drugi polovici leta.

Tečaj se bo začel že v kratkem, prijave pa bo ŠST sprejemala še danes od 16.00 do 20.00 in jutri od 13.00 do 17.00 na stadionu «Prvi maj» tudi po telefonu 51377.

Tečaj bo za učence 2. in 3. razreda.

● **CLAUDIO PANATTA** je v drugem dnevu teniškega turnirja v Ženevi, veljavnega za «grand prix», dosegel pomemben uspeh, saj je v treh setih z izidom 4:6, 6:4, 6:2 premagal nosilca 4. skupine, Čehoslovaka Tomasa Šmida.

OB ROBU NAŠIH NOGOMETNIH IGRIŠČ

USPEŠEN START: ČIGAVA PA JE ZASLUGA?

Štiri srečanja, štiri neodločeni izidi, od teh kar trije na tujih igriščih. To je ohrabrujoč začetek naših ekip v letošnjem prvenstvu 1. amaterske lige (Vesna) in 2. amaterske lige (Kras, Zarja in Primorje). Čemu gre pripisati ta uspeh? Vprašanje smo zastavili znanemu nogometnemu delavcu Dariu Vremcu, ki nas je kot običajno zasul z idejami, sugestijami, ugotovitvami, predlogi.

«Ta uspeh,» je menil Vremec, «je po mojem mnenju rezultat okrepitev posameznih moštev. Vendar so te okrepiteve sad vključevanja italijanskih igralcev. Žal kaže, da to vključevanje ni le kratkotrajna usmeritev naših društev v iskanju takojšnjega rezultata. Do tega zaključka lahko pridemo na podlagi podatkov, da celo v naše mladinske ekipe vstopajo igralci druge narodnosti. Bojim se,

da bomo to početje še drago plačali. Zadostuje, da pomislimo, kakšen je pogovorni jezik na treningih mladinskih ekip. Če potekajo v italijanskiščini, kot se dogaja, kam to pelje? Zato se je treba nemudoma lotiti vprašanja mladincev, zbrati točne podatke, s čim pravzaprav razpolagamo, se nasloniti na šolo in druge ustanove ter izdelati jasne načrte za mladinski sektor, od koder naj članske ekipe črpajo nove sile, sicer se bodo morale vse več zatekati k tujim igralcem s posledicami, ki so vsem jasne.»

«Torej se tudi v nogometu odpira vprašanje združene ali združenih ekip...»

«Po mojem mnenju je tudi skrajni čas, da ga rešimo. Če drugi leto ne startamo z združeno ekipo, bo-

mo zamudili še zadnjo priložnost. Lani se je sicer o tem govorilo, vendar je potem vse zamrlo. Na mladinskem področju smo itak v zamudi.»

«Bi morali združiti sile najprej na mladinskem ali članskem področju?»

«Najbolje bi na obeh hkrati. Ponavljam pa, z delom bi morali začeti takoj. Rešiti treba namreč celo vrsto vprašanj (ime ekipe, treningi, vpisi, trenerji, prevozi itd.). Z združeno ekipo bi mladim nudili možnost napredka, volje do dela in perspektivo, da lahko nastopijo v prvem moštvo.»

«Od kod bi morala priti pobuda?»

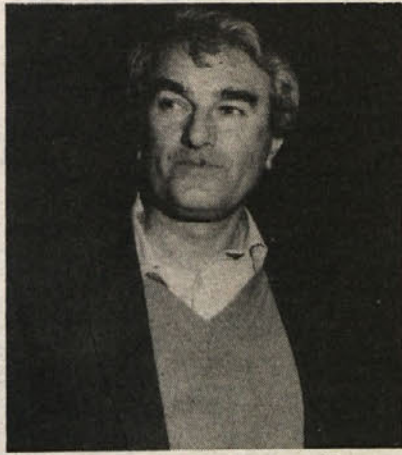
«Iz društev samih. Imajo svoje referente v nogometni komisiji pri Zdrženju, tam bi morali krepko prijeti za delo, začrtati program.»

«Na nekaterih predprvenstvenih tek-

mah in turnirjih je bilo opaziti, da se ob robu igrišč ne zbira ravno navdušujoče število gledalcev. Kje so po vašem mnenju vzroki?»

«Kvaliteta nogometa pada. To je eden od vzrokov. Drugi naj bi bil v vse manjšem kampanilizmu, ki ga je občutiti po naših vaseh. Povezano s tem pa je vključevanje tujih igralcev, tako da naši ljudje ekipe ne čutijo kot svoje v taki meri kot pred leti. Pozitivno plat kampanilizma, če to lahko rečemo, torej sklenitev vaščanov okrog svoje ekipe, bi lahko znova vzbudili, le da bi morala biti ta ekipa sad združenih sil dveh, treh vasi. Z ljudmi pa bi pri tekele nove sile, navdušenje, tudi denarna sredstva, ki v veliki meri pogojujejo delovanje, kar vse bi gotovo pomagalo pri vzponu našega nogometa.» (D.B.)

V 2. podskupini ženske odbojarske B lige Morda nekoliko lažja konkurenca za združeno ekipo Sokol Meblo

Trener Sokola Meblo Anton Jurman

Italijanska odbojarska zveza je objavila skupine in seveda podskupine moške in ženske B lige. Razpored srečan, oziroma koledar pa bo objavljen kasneje, ker se prvenstveni boji v teh dveh ligah pričnajo šele 29. oktobra. V moški konkurenci nimamo več nobenega zastopnika, pri ženskah pa bo branil ugled naše nekaj paradne športne panoge samo Sokol - Meblo. Kot je znano je Bor Intereuropa izpadel iz B lige. Med poletjem pa je prišlo do združitve med našima dvema društoma in letos bo šesterka, ki bo nastopala v tej ligi precej ojačena, da uspehi ne bi smeli izostati. Tako v moški kot tudi ženski B ligi bo letos nastopalo po 72 šesterk, ki so porazdeljene v šest skupin z 12 ekipami. Vsaka skupina pa je porazdeljena v dve podskupini. Samo prvenstvo je razdeljeno v dva dela, prvi je kvalifikacijski, potem pa se bodo prve tri iz vsake podskupine borile za napredovanje v višjo A-2 ligo, ostalih šest pa za obstanek v ligi.

Naša združena ekipa Sokol - Meblo je bila vključena v skupino B (2. podskupina), ki je naslednja:

1. podskupina
Pallavolo Volta Mantova, Adice Torrefranca, Pallavolo Tre Garofani Viaggi Leonardi Padova, Cus Padova, US Fratte S. Giustina in Colle Padova in Polisportiva Putinati Ferrara.

2. podskupina
Volley Sermet Conegliano, Gruppo Sportivo Albatros Treviso, Polisportiva Mogliano Veneto, Pallavolo Nervesa, Sokol Meblo in Oma Trst.

Po našem mnenju je prva podskupina močnejša, vsaj glede na končne razplete v lanskem prvenstvu. Šesterka iz Mantove je drugi del prvenstva v C skupini igrala med boljšimi, a zmagala samo eno tekmo. Ekipa Adice Torrefranca je napredovala iz C-1 lige in ne bi smela biti nevarna. Viaggi Leonardi je vsem dobro znan, saj se je boril za obsta-

nek in osvojil na končni lestvici 3. mesto. Odbojkarice CUS iz Padove res nimajo sreče, da jim bi uspel kakovostni skok. Pred dvema letoma jim je prekrizal račune za napredovanje Putinati iz Ferrare, v lanskem prvenstvu pa Spinea. Glede na to, da je bil CUS dvakrat zapored drugi, bo letos slej ko prej najbolj resen kandidat za napredovanje. Vrsta Fratte je lansko leto končala prvenstvo v skupini za napredovanje na 3. mestu. Šesti zastopnik podskupine Putinati iz Ferrare pa ni imel dolgega obstanke v A-2 ligi, ker je samo po eni sezoni spet nazadoval.

V 2. podskupini bodo igrale poleg naše združene šesterke še Oma iz Trsta, ki je napredovala iz C-1 lige, tako da bomo imeli tudi v prihodnji sezoni pokrajinski derbi. Zastopnice iz Conegliana Veneta so obdržale status drugoligaša samo po zadnji odločilni zmagi z Borom Intereuropa, ostali trije nasprotniki pa so v drugem delu prvenstva igrali v skupini za napredovanje in na končni lestvici osvojili naslednja mesta: 6. Albatros iz Trevisa, 5. Pallavolo Nervesa in 4. Mogliano Veneto.

Za konec naj povemo še to, da se naše odbojkarice dobro pripravljajo za prihodnje prvenstvo. Drevi igrajo na Reki z domačim jugoslovanskim prvotigašem, v nedeljo pa bodo nastopile v Ljubljani na tradicionalnem turnirju prijateljstva. (GF)

Ob robu nekega posveta

Od petka do nedelje je bil v letovščarskem kraju Lignano drugi deželni posvet odbojarske zveze, ki se ga je udeležilo veliko število trenerjev, odbornikov in sodnikov iz vseh krajev Furlanije - Julijske krajine.

Posvet je bil v zamislih prirediteljev namenjen obravnavanju delovanja na mladinskem področju, čeprav zlasti predavanja za sodnike in odbornike niso vselej upoštevala predlagane teme. Sklep odbojarske zveze, da posveti tridnevno srečanje mladinski dejavnosti vsekakor ni naključno, saj sodi izpopolnjevanje na področju dela z mladimi v okvir vsesplošnega razvojnega načrta državne odbojarske zveze, ki si je zadala ambiciozen načrt, da vsestransko izboljša kakovost odbojke v Italiji. V ta namen so bila namenjena centrom za deželno izpopolnjevanje (centri di qualificazione regionale), in preko teh deželnih zvezam, precejšnja denarna sredstva, ki omogočajo tudi izvedbo izredno zanimivih in kvalitetnih seminarjev, kakršen je bil na primer v Lignano.

Posveta so se udeležili tudi slovenski trenerji Ivan Furlanič, Igor Može in Aleksander Koren (Bor), Učo Jurkič in Rado Gruden (Breg) ter Ivan Peterlin (Sloga) ter še predsednik odbojarske komisije pri ZSSDI in odbornik Brega Walter Mohor in predsednik Olympie Jože Vrtovec.

Ob tem ne moremo mimo nekaterih ugotovitev. Z udeležbo naših trenerjev smo lahko na splošno zadovoljni, čeprav smo med njimi, razen redkih izjem, pogrešali vse tiste, ki se ukvarjajo z našimi najmlajšimi odbojkarji in odbojkaricami, kar je vsekakor slabo, če pomislimo, da je bil seminar primeren prav za tiste, ki bi morali odbojko predvsem učiti, ne pa samo trenirati.

Še bolj zaskrbljujoča je popolna odsotnost goriških trenerjev, saj si ne moremo zamisliti, kako naj bi naša goriška odbojka ob vsestranskem množičnem razmahu, ki ga doživlja, lahko tudi kakovostno napredovala (kar še ni!) brez zaslombe strokovnega izpopolnjevanja trenerskega kadra.

Poglavje zase je skoraj stoodstotna odsotnost odbornikov. Sodobni šport postavlja le-tem težka vprašanja, rešitev katerih zahteva globoko angažiranost in pripravljenost, brez katerih so prizadevanja trenerjev, naj bodo še tako uspešna, popolnoma zaman, naši odbojki pa ne bo dano, da se izvele iz svoje poprečnosti. (ak)

133 udeležencev «juriša» na Lokve

V nedeljo je bil v organizaciji športnega društva Meblo iz Nove Gorice tretji kolesarski «juriš» na Lokve. Zelo zahtevnega kolesarjenja se je v krasnem vremenu udeležilo 133 ljubiteljev tega športa, ki so se morali iz Nove Gorice, preko Solkana in Ternovega povzpeti na Lokve. Proga je merila 23 kilometrov, kolesarji pa so morali premagati 840 metrov višinske razlike. Letos je prvi prišel na cilj Danilo Bizjak, član kolesarskega kluba Nova Gorica, ki je potreboval 57 minut in eno sekundo, da je prikolesaril celotno progo.

Z nagrajevanja na Memorialu Race

Drugo mesto na nogometnem Memorialu Race je osvojilo Primorje

Naši nogometaši v mladinskih ligah Le Zarji obe točki

NARAŠČAJNIKI

Campanelle — Zarja 2:3 (1:1)

ZARJA: Zettin, Gojča, Leban, Borelli, Babič, Žagar, Zeuna, Ražem, Paolo, Kalc, Grgič.

STRELCA: Grgič 2 in Kalc. Naraščajniki Zarje so dokaj uspešno pričeli svoje prvenstvo. V gosteh so namreč osvojili obe točki, čeprav so, kot nam je dejal trener Macor, pri tem imeli tudi nekaj sreče.

Po izenačenem prvem polčasu so bili nogometaši prisebnejši v drugem delu tekme in tako tudi zmagali.

«Z igro svojih fantov sem predvsem glede na drugi polčas zelo zadovoljen,» je dejal Zarjin trener Macor.

Breg — Fortitudo 2:3 (1:1)

BREG: Toffoli, V. Olenik, Štrajn, De Bortoli, Žgur, Ciacchi, Jerman, S. Olenik, Barut, Godina, Biagi.

STRELCA za Breg: Barut in Biagi.

V svoji prvi tekmi tega prvenstva so Bregani izgubili doma proti Fortitudo, toda pri tem so imeli tudi zvrhanu mero smole. Ne samo da so nastopili brez nekaterih ključnih nogometašev (manjkali so Paoli, Miloš Tul in Edvin Žerjal), zaslužili bi si najmanj neodločen izid, saj so bili povsem enakovredni gostom.

Kljub porazu pa gre pohvaliti naše fante, ki so vsakokrat, ko so gostje vodili, močno reagirali in z veliko požrtvovalnostjo stanje najprej izenačili, ob izidu 1:3 pa dosegli še drugi gol in za las zamudili dokončno izenačenje.

Izidi 1. kola

Campanelle - Zarja 2:3; Breg - Fortitudo 2:3; S. Vito - Giarizzole; S. Luigi - CGS 3:4; Roianese - Olimpia 1:2; Zaula - Costalunga 0:9; Muggesana - S. Sergio 1:6; Montebello - S. Andrea 3:1.

NA GORIŠKEM

Sovodnje - Azzurra 1:1

NAJMLAJŠI

SKUPINA A

Breg - Ponziana 2:2 (0:2)

BREG: Turco, Bevk, Macinich, Boneta, Strzaj, Kraljič, Koren (Ota, Bardi), Mauri, Lukez, Prašelj, Švara.

STRELEC ZA BREG: Švara 2.

Brežani so proti močni enajsterici Ponziane dosegli dragoceno točko. Gostje so bili v prvem polčasu v premočju in so že vodili z 2:0. Verjetno so bili prepričani, da imajo zmago že v žepu in so zato tudi popustili. To pa so spretno izkoristili Bregovi nogometaši, ki so z dvema zadetkoma Alana Švare stanje izenačili.

Najboljši v Bregovih vrstah so bili Švara, Turco in Macinich, za osvojevo in dragoceno točko pa zaslužijo prav vsi pohvalo, saj so igrali izredno požrtvovalno in borbeno.

Izidi 1. kola

Breg - Ponziana 2:2; Muggesana - Olimpia 0:0; Campanelle - Chiarbola 1:5; Domio - Fortitudo 3:1; S. Luigi - S. Vito 0:0.

SKUPINA B

Vesna - CGS 0:1 (0:1)

VESNA: Martinuzzi, Sulli, Zarotti, Cusma, Švab, Mondo, D. Švab, Bembì, Faggìn, Babič, Alessio.

V okviru prvenstva najmlajših sta

se na kriškem pravokotniku pomerili enajsterici Vesne in CGS. Mladi Križani, ki že skoro ves mesec pridno vadijo pod vodstvom trenerja Maria Vascotta, so se v prvi prvenstveni tekmi, kljub nezaluzenemu porazu, res dobro izkazali. Prikazali so živahen in urejen nogomet, s katerim so takoj navdušili številne gledalce. Križanom se je sicer poznala neizkušenos, saj so Tržačani prišli do zadetka, potem ko so izkoristili napako kriške obrambe. Mladi Križani so se res borili in skušali poraz omiliti z uspešno izpeljanimi akcijami. Še posebno se je izkazal v prvem polčasu Denis Švab, ki se je samozavestno in uspešno upiral nasprotniku. (Andrej)

Opicina - Primorec 5:1 (1:0)

PRIMOREC: Cocevar, Leone, Vasilij Kralj, Grgič, Unusič, Canziani, Dragoni, Križmančič, Guštin, Andrej Kralj, Černe.

STRELEC ZA PRIMOREC: Černe.

Mladi Primorčevi nogometaši so proti Opicini visoko izgubili. V prvem polčasu pa ni kazalo na tak razplet, saj so se naši nogometaši Opicini enakovredno upirali. Imeli so nato v na-

Alan Švara (Breg)

daljevanju celo možnost za izenačenje, toda Dragoni je zamudil zelo ugodno priložnost.

Nato pa je Primorčeva obramba popustila in tako je Opicina dosegla visoko zmago. Častni zadetek za trebensko ekipo pa je proti koncu tekme dosegel Černe. (Andrej Vremec)

San Luigi For You B - Kras 1:1 (0:0)

KRAS: Robert Purič, Žagar, Umek, Marko Škabar, Lucijan Škabar, Škrk, Grgič (Kutin), Grmek, Alan Škabar, Šuc in Križman (Mozetič).

STRELEC ZA KRAS: v 58. min. Škrk.

V prvi tekmi je Kras zaslužno osvojil točko na gostovanju pri Sv. Alojziju. Tekma je bila zelo izenačena. Pri Krasu smo opazili požrtvovalno igro, napak pa ni manjkalo. Krasovci še niso v najboljši formi, ker so pričeli pozno s pripravami.

V prvem polčasu je bilo priložnosti za zadetek na obeh straneh zelo malo. Šele v nadaljevanju so se domačini odločneje vrgli v napad in že v 5. min. povedli. Kras je takoj reagiral, toda številni strelji so šli mimo vrat. Šele dve minuti pred koncem je Škrk s prostega strela z natančnim udarcem izenačil. (R. B.)

Izidi 1. kola

Montebello - S. Andrea 1:1; Vesna - CGS 0:1; Roianese - Don Bosco; Opicina - Primorec 5:1; S. Luigi B - Kras 1:1.

obvestila

Športna šola Trst
obvešča, da bo seja izvršnega odbora jutri, v četrtek, 22. t.m., ob 20. uri na stadionu «l. maja».

ŠZ Bor - odbojarski odsek
obvešča, da bo seja odseka jutri ob 20. uri na stadionu «l. maja».

ZSSDI
obvešča, da bo v petek, 23. t.m., ob 19.30 na sedežu ZSSDI v Trstu seja odbojarske komisije. Dnevni red: poslovanje komisije in programiranje nove sezone.

ZSSDI
obvešča, da so bili po zaljučku tečaja pri Banih najdeni nekateri predmeti, ki so jih pozabili tečajniki. Predmeti so na razpolago na sedežu ZSSDI v Trstu, Ul. sv. Franciška 20, telefon 767304.

ŠD Sokol
sporoča, da bodo treningi v odbojki v nabrežinski telovadnici s sledečim urnikom: letnik 72 do 75 ob torkih in petkih od 14.30 do 16.00; letnik 69 do 71 ob ponedeljkih od 19.00 do 20.30 in ob četrkih od 17.30 do 19.00.

Košarkarski odsek ŠZ Bor
sporoča začasni urnik treningov mladinskih moštev: propaganda (letnik 1971) - vsak dan ob 15.00; dečki (letnik 1970) - vsak dan ob 16.30; minibasket (letnik 1972 in mlajši), prvi trening v ponedeljek, 19. t.m., ob 15.00; naraščajniki (letnik 1969), prvi trening v sredo, 14. t.m., ob 17.15. Treningi bodo na stadionu «l. maja».

ŠZ Dom
sporoča, da bodo treningi v ženski odbojki v telovadnici v Kulturnem domu ob ponedeljkih, od 17.00 do 18.30 in ob sredah od 16.30 do 18.30.

Na državnem prvenstvu kadetov in kadetinj Naši atleti pripomogli k uspehu FJK

Uspešen nastop borovcev in Devičanov v Novi Gorici

O državnem prvenstvu kadetov in kadetinj, ki je potekalo v Riccioneju v petek in soboto smo že poročali. Poleg že objavljenih rezultatov, pa smo prejeli še rezultate štafet in končno lestvico dežel.

V štafeti 4X100 metrov naše dežele je tekla tudi borovka Tanja Kalc. Štafeta se je zaradi napake prve tekmovalke nekoliko slabše odrezala, vendar je kljub temu dosegla dober čas 51"82 (električno merjenje) in se uvrstila na šesto mesto.

Na lestvici dežel je Furlanija - Julijska krajina med kadetinjami na tretjem mestu, med kadeti pa na devetem. Uvrstitev na tretje mesto je za našo deželo že prav lep uspeh, glede na število tekmovalcev in na količino

sredstev, ki jih imajo na razpolago nekatere druge dežele.

Za naše tekmovalce pa je bilo to prvenstvo zelo uspešno, predvsem zaradi dveh uvrstitev na tretje mesto, ki sta ju dosegli borovki Tanja Kalc in Veronika Gerdol.

Medtem ko so nekateri tekmovalci nastopili v Riccioneju, pa so drugi prav tako uspešno nastopili na atletskem prvenstvu pionirjev Slovenije, ki je bilo v soboto in nedeljo v Novi Gorici. Tekmovalci Bora in Devina so na tem prvenstvu nastopali izven konkurence, s svojimi rezultati pa bi bili skoraj vsi uvrščeni med prve.

V teku na 80 metrov z ovirami je nastopila Poljanka Pavletič, ki je do-

segla zelo dober čas 13"75 (vsi časi so električno merjeni). V tej disciplini je nastopila prvič, kar daje še večjo vrednost njenemu rezultatu. Tekmovala je tudi v skoku v daljino, kjer je skočila 4,46 m. Uspešna je bila tudi Carmen Natural, ki je v metu diska dosegla rezultat 21,60 m, v skoku v daljino pa 4,24 m.

Med pionirji pa se je izkazal Borut Race, ki je v teku na 100 metrov z ovirami izboljšal društveni rekord s 16"01. Zelo sta se izkazala tudi Aljoša Škabar in Marjan Guštinčič, ki sta v teku na 100 metrov dosegla čas 12"1 oziroma 12"5. V skoku v daljino je nastopil še Igor Sedmak, ki je dosegel rezultat 5,46 m.

(C.D.)

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebne mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20% IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

21. septembra 1983

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stratto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

Od danes do petka v Stresi Problemi cestnega prometa pod drobnogledom izvedencev

STRESA — Po italijanskih cestah kroži okoli 23 milijonov vozil, kljub temu pa si država še ni dala ustrezne zakonodaje, ki bi po eni strani prilagodila italijanske norme sodobnejši mednarodni zakonodaji, po drugi pa ki bi sodobneje tolmačila vprašanje cestnega prometa, represije prekrškov in preventive v vidiku večje varnosti. Med odprte probleme gre nadalje uvrstiti še vprašanje, kako potrošiti 800 milijard lir, ki jih za letošnje leto nakazuje pristojnim organom «Desetletni načrt za promet in hitre cestne povezave».

O vseh teh problemih bo govor na 34. konferenci o prometu, ki začne danes v Stresi in ki jo je priredil ACI pod pokroviteljstvom predsednika republike.

Konferenca, na kateri bodo poleg izvedencev sodelovali tudi ministri za javna dela Nicolazzi, blagajne za jug Signorile in za notranje zadeve Scalfaro, naj bi v namenih prireditelja nakazala vsaj nekatere poti za izhod iz sedanjega položaja. Italija sodi namreč med države z najvišjim indeksom motorizacije, ob tem pa ima zakonodajo staro trideset let, ko je na cestnem in avtocestnem omrežju krožilo desetkrat manj vozil in ko so bile potrebe prevoza povsem drugačne. Naj v tem okviru povemo, da pristojni organi še zdaleč niso zadostili potrebam delavcev, avtoprevoznikov in industrije na sploh, pa čeprav so ti sektorji soudeleženi s 65 odstotki v skupnem prometu v državi.

Po dosedanjih načrtih bodo od nakazanih 800 milijard lir skoraj polovico potrošili v južnih predelih države. Pri tem pa bo treba nujno uskladiti že obstoječe infrastrukture z načrtovanimi in upoštevati dejstvo, da sta v Italiji prevoz tovora po cesti in po železnici v razmerju 4 proti 1.

Vsekakor pa so potrebe juga precej različne od potreb severnih dežel. Na jugu je treba misliti predvsem na ureditev prometa v mestnih središčih in gosto naseljenih krajih, na severu pa je najbolj žgoč problem povezave s pristanišči in z alpskim predori.

Ob koncu, pa čeprav po pomenu ne na zadnjem mestu, gre med odprtimi problemi, o katerih bo govor v Stresi, omeniti še novi prometni zakonik, na katerega Italija čaka zaman že dvajset let. Novi zakonik pa bi moral biti ena bistvenih sestavin politike varnosti na cestah.

Regata - naslednica fiata 131

TURIN — Zunanji videz je zelo klasičen, kot je klasičen videz avta, ki ga v načrtih Fiata mora zamenjati. Govorimo seveda o regati, novemu Fiatovemu modelu nižjega srednjega razreda, ki bo moral zamenjati 131 mirafiori. Gre za klasično limuzino s štirimi vrati in s štirimi različnimi bencinskimi motorji: od osnovnega modela 70 (1301 kub. cm, 68 KM, nad 155 km/h), preko varčnega modela ES (1301 kub. cm, 65 KM, nad 155 km/h) regate 85 S (1498 kub. cm, 82 KM, 165 km/h), do najpopolnejšega modela regata 100 S (1585 kub. cm, 100 KM, 180 km/h), poleg seveda dizla (1714 kub. cm, 58 KM, 150 km/h).

Zunanje razlike med posameznimi modeli so minimalne, če izvzamemo razne napise. Regata ima dokaj sodobno čepav nekoliko anonimno linijo, sad dolgoletnega dela cele ekipe designerjev: nos je precej splošen in konča z masko, kjer najdemo pet posebnih Fiatovih črt, ki so postale zadnje čase razpoznavni znak za avte turinskega velikana. Zasteklene površine so zelo velike, zadek pa je nekoliko prizdignjen, kot narekujejo trenutne aerodinamične študije. V zadku je tudi nadpovprečno velik prtljažnik, ki obsega kar 513 dm. Spreddaj in zadaj so odbijači iz temne plastične mase.

Vsi modeli imajo petstopenjski menjalnik ter kolutne zavore spreddaj in bobne zadaj. Na voljo je seveda tudi tristopenjski samodejni menjalnik. V notranjosti je prostora za pet potnikov, pa tudi za drobnarije je prostora na pretek. V sedanjih časih, ko je bencin zelo drag, bo marsikoga zanimal model EGS, ki po trditvah hiše porabi toliko kot panda 30. To pa predvsem zaradi številnih tehničnih in aerodinamičnih rešitev, ki so jih našli Fiatovi načrtovalci. Zelo zanimiva je naprava «citymatic», ki omogoča varčnejšo vožnjo v mestnem prometu. Ko šofer čaka na primer pri

semaforu, lahko pritisne na posebno stikalo (menjalnik mora biti v praznem teku, pedal za sklopko pa dvignjen) in motor bo ugasnil. Spet se bo prižgal, ko bo šofer pritisnil na pedal za sklopko. Poleg tega je regata ES opremljena tudi z napravo «cut-off», ki prekine dotok goriva v uplinjaču, ko šofer ne pritiska na plin.

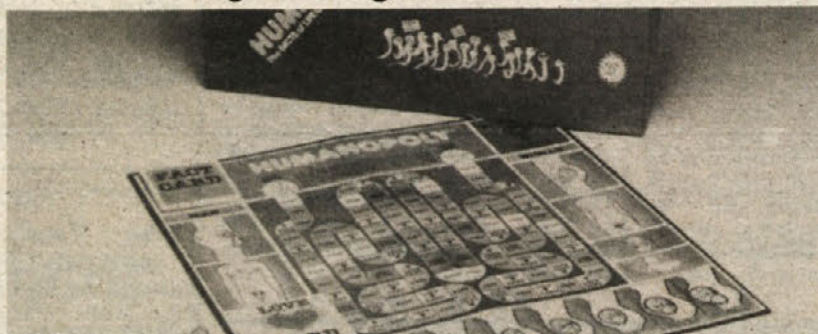
Pa še besedo o ceni (vključno z IVA): regata 70 10.824.000 lir, regata 70 S 12.294.000, regata ES 11.424.000, regata 85 S 12.612.000, regata 100 S 13.500.000, regata 1.7 diesel 12.696.000 lir.

Potresni sunki v Pozzuoliju ne kažejo znakov pojenja

POZZUOLI — Medtem ko se tla v Pozzuoliju še kar naprej tresejo, zadnja dva dni še z večjo intenzivnostjo (kakih 120 sunkov dnevno), včeraj ni bilo moč dobiti podatkov o potresnih sunkih in gibanju tal. Delavci urada za zbiranje podatkov o pojavu so namreč stavkali v protest proti občinski upravi, ki še vedno ni opredelila njihovih nalog. 15 uslužbencev urada, med katerimi sta tudi dva geologa, ki pa opravljata delo strojepiscev, tako včeraj ni posredovalo seizmografskih podatkov vezusvskemu observatoriju, organom civilne zaštite, univerzitetno ustanovam in niti sredstvom javnega obveščanja.

Med ljudmi v enajstih šotorskih naseljih je položaj kljub povečani potresni dejavnosti miren, ravnatelj vezusvskega observatorija pa je opozoril, da je treba seizmografsko gibanje budno slediti iz ure v uro, saj pojav ne kaže znakov pojenja, tako da se tla dvigajo za 2 do 2,5 milimetra na dan.

Štorkljam je odklenkalo

Ravnateljica ameriškega Centra za seksualne komunikacije v Long Beachu, Carol Wells je sestavila otroško igro, podobno že znani «Monopoly» in jo imenovala «Humanopoly». Z njeno pomočjo lahko starši otrokom zelo nazorno orisajo nastanek novega človeškega življenja v vseh njegovih fazah, ne da bi se jim pri tem bilo treba zatekati k štorkljam ali zeljnatim glavam (AP)

Italijanske avanture francoskega izvedenca

GENOVA — Prizivno sodišče v Genovi je oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov 45-letnega Guya Bideaulta, ki je bil obtožen upiranja javnemu funkcionarju. Guy Bideault je ravnatelj naravnega parka iz Camarogujeja

Mož je bil v prvih januarjskih dneh letošnjega leta protagonist prave serije nesrečnih avantur. Komaj je prišel z ženo v Genovo, da bi se vkrcal na trajekt za na Sardinijo, kjer bi se moral udeležiti nekega mednarodnega kongresa, je naletel na stavko pomorščakov družbe «Tirremias». Tako je zaman čakal na vkrcanje in si je moral poizkati hotel, da bi prenočil. To iskralno mrzlico so izkoristili tatovi, ki so mu iz avta odnesli vso prtljago. In na koncu, ko se je spet podal v pristanišče, je nekajkrat zašel v carinsko območje, dokler ga niso finančni stražniki ustavili. Možakar ni zdržal več: pravijo, da je s krepkimi besedami obdelal može postavve, kar ga je stalo prijave sodišču.

Dobri obeti trgatve na Koprskem

KOPER — V lepe sončnem vremenu se je v vinogradih Agrarijinega tozda Vinakoper začela trgatve. V koprsko klet so traktorji že pripeljali prve tone merlota, ki je na obali najprej dozorel, računajo, da bodo jutri začeli z obiranjem belih sort, medtem ko naj bi s trgatvijo refoška začeli v ponedeljek. Pri Vinakopru predvidevajo, da bo trgatve trajala 3-3 tedne, dnevno pa bo v njihovih vinogradih najmanj 350 ljudi, med katerimi je 180 sezonskih delavcev.

Zadnje meritve sladkornostne stopnje in ocene količin tik pred trgatvijo so pokazale, da se je trta precej

o:omogla po moči konec avgusta. Zato pri Vinakopru tudi računajo, da bo letošnji pridelek tako po kakovosti kot po količini močno podoben lanskeemu. Dodati je treba, da je spomladanski nastavek nakazal izjemno letino, po drugi strani pa se je še pred tedni zdelo, da bodo posledice dolgotrajne suše na obali veliko hujše.

Konec minulega tedna so pri Agrariji s pristankom kooperantov določili tudi dokončne odkupne cene. Tako kot prejšnja leta bo tudi letos dobil največ tisti kooperant, ki bo Agrariji prodal najbolj kakovostno grozdje. Tako bo Agrarija za kilogram refoška s

sladkorno stopnjo 17,5, kar je nekakšno povprečje odštela 23,95 dinarjev, s tem, da bo kooperant, ki bo pripeljal refošk s sladkorno stopnjo 21 dobil 28,51 dinarja, za grozdje s 15 stopnjami sladkorja pa le 17,58 dinarja. Podobno razmerje velja tudi za malvazijo, pri kateri se povprečna cena giblje med 20 in 22 dinarji za kilogram.

Pri Vinakopru računajo, da bodo uspeli tudi del letošnjega pridelka izvoziti na zahodna tržišča. Doslej so največ vina prodali v Italijo, sledijo pa ZDA in ZRN.

IZTOK UMER

Konec tragedije na ledeniku

KOPENHAGEN — Še druga skupina italijanskih alpinistov iz Turina je skušala te dni doseči trupla treh pezalcev iz Bordonecchie, ki so 12. avgusta letos izginili na ledeniku Bela gora na groenlandskem otočku Upernivik.

Reševalna ekipa je končno le našla truplo enega izmed treh ponesrečencev, ki je ležalo tik ob spodnjem robu ledenika. Na truplu Enrica Bologne sta bila še dva konca vrvi, kar jasno kaže, da je bil srednji člen priveze. Oba konca sta zijala v globok prepad, ki se odpira v ledeniku, tako da je bilo truplo Giorgia Agnolottija in Giuseppa Pettigianija zelo težko doseči, čeprav je ekipa kopala v led, a po petih metrih globine morala opustiti svoje delo, kajti obe trupli naj bi zdrknili še deset metrov niže. Ta humanitarna akcija se je končala tako, da so v skopano luknjo položili še truplo Bologne, na obalo otočka Upernivik pa so postavili komemoracijsko ploščo.

Da je bila reševalna akcija izredno težavna, priča že podatek, da je bila temperatura 20 stopinj pod ničlo.

N. V. Gogolj: **Taras Buljba**

(60.)

riše: Željko Lordanič

POLJAKI SO BILI OSUPLI NAD KOZAKSKIM JUNAŠTVOM... MLAD POLKOVNIK, BRAT ANDREJEVE LJUBICE, JE SKOČIL ZA KOZAKI, TODA RAZTRESČIL JE JE NA SKALAH...

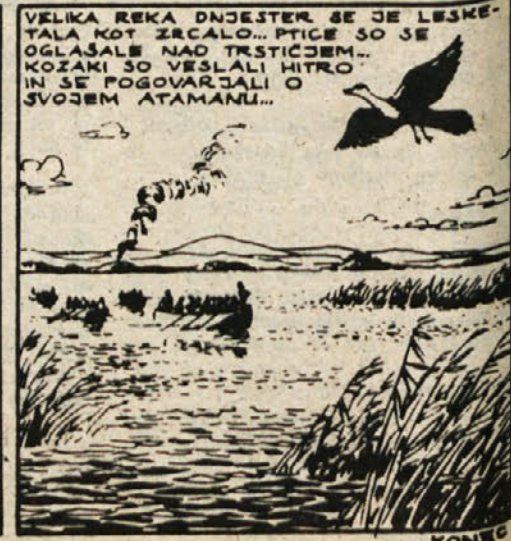

KOZAKI SO DOSEGLI ČOLNE IN ZAVESLALI...

VEŠLJATE, BRATE! IN PRIDITE SPET IN POKAZITE SVETU RUSKO MOČ! ŽE VIDJO LJUDSTVA, DA SE IZ ZEMLJE RUSKE DVIGA NAROD... ZBOGOM!

FLAMEN JE ŽVIGNIL OB SUHEM DREVESU IN TARAS JE IZGINIL V NJEM...

VELIKA REKA DNJESTER SE JE LESKOTALA KOT ZRCALO... PTICE SO SE OGLAJALE NAD TRSTICJEM... KOZAKI SO VEŠLALI HITRO IN SE POGOVARJALI O SVOJEM ATAMANU...

KONEC